

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200767

UNIVERSAL
LIBRARY

ವಿಮರ್ಶಕ ವೈದ್ಯ

ಡಿ. ಎಲ್. ಸಿ. (ರಸಿಯಾ)

ಏಕಾಂಕ ದೃಶ್ಯವೊಂದು

ಮುನ್ನುಡಿ

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಸ್ಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರೂಪಕಗಳು ಸಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ವಸ್ತು ವನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಸುಕುಮಾರಪ್ರಯೋಗದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ, ವಿಡಂಬನೆಗಳು ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವಗಳಂತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಅಣಕ, ವಿದಗ್ಧತೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯೋಕ್ತಿ, ವಿನೋದ, ಕೊಂಕುನುಡಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳು ಸುಳಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಜೀವನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಸಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ರೀತಿಗಳು ವಿಪರೀತಕ್ಕಿಳಿದಾಗ, ಸತ್ಯದ ಆಭಾಸವ ನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಾಗ ಹಾಸ್ಯದ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಭಾವ ಮೈಪರೀತ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲದಾಗಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಒರೆದು ನೋಡಲು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹವಣಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂದಿನ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸುವದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸು ತ್ತೇನೆ. ನೈಯಕ್ತಿಕ ಟೀಕೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯಕಲ್ಪಾಗುವ ಹಾಸಿಯು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಅವರಿವರ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಆದರಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದುದು ಭಾವಮೈಪರೀತ್ಯವು ಮಾತ್ರ. ಇಂಥ ವಿಪರೀತ ದೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಸಲ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಆದರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷತಃ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ.

“You are the top” ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿತೆಯು ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು broad-way-song ; ಅಂದರೆ ಹಾಸ್ಯಮಯ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀಲಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಗೆಳೆಯ ಮುಗಳಿಯವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸುನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಿನ್ನಹವಿದೆ. ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಬೇಕು.

[ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಶಾಲವಾದ ನಗರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಾಕೀಕೃತರ ಬೀದಿಗೆ ಹೊಂದಿದ, "ಡಾ. ದಿನಕರರಾವ, ಡಿ. ಎಲ್. ಸಿ (ರಸಿಯಾ)" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಪಾಟಿಯುಳ್ಳ ಕಟ್ಟಡದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ದಿನಕರರಾಯನು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ರಾವು ಗನ್ನಡಿಯ ತುಣುಕುಗಳು, ಒಂದೆರಡು ಲೋಲಕಗಳು, ಸಾದಾ ಕನ್ನಡಿಗಳೊಂದೆರಡು ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಶಿಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ "How to be" ಎಂಬ ಮಾಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳು—How to be a Humourist, How to be an Iconoclast, How to be a Lyric Poet ಮೊದಲಾದವು—ಇರುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ 'How not to be' ಗ್ರಂಥಮಾಲಿಯ 'How not to be a literary Scapegoat,' 'How not to be a Dramatist,' 'How not to be a Novelist' ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಮೇಜನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಡೆಗೆ ಅನಿಸಿದ್ದ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳೂ, ಯುರೋಪಿನ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳೂ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಸದ ಕೋಶಗಳು, ಪಡೆಮಾತುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಗಾದೆಮಾತಿನ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳು, The Standard Elocutionist, Encyclopoedia Britannica, The World's Book of Knowledge, All Knowledge is a nut-shell and a little Knowledge is a bomb-shell, The map of the universe ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನಕೋಶಗಳಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥವೆಂದರೆ, ರಸ್ಯಾದೇಶದ ಗ್ರಂಥಕಾರನೊಬ್ಬನು ಬರೆದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಇತಿಹಾಸ. (೧) ಕಲೆಗೊಂದು ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೨) ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಝಳಿಸುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೩) ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೪) ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ರಸಂಗ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೫) ದುಡ್ಡು ಕಸಿಯುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ : ಹೀಗೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಐದು ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ಕಪಾಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಸಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕವಿಗಳನ್ನೊಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲ ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿವೆ. ಸೋಮರಸ, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ, ಬೀಯರ, ಪೂರ್ವಿ, ವಿಸ್ಕಿ, ಮಧು, ಓಸಿಯಮ್, ವರ್ಧಾನೀರಾ, ಗಾಂಜಾ, ತಮಾಖುಪತ್ರ, ನಶ್ವದಪುಡಿ, ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ, ಚಿರೂಟು,—ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಜಿನ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಜತನದಿಂದ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲೆಂದು ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮ್, ಸ್ಕೆಲಿಂಗ್ ಸಾಲ್ಟ್, ಹಾಗೂ ಲಾಫಿಂಗ್ ಗ್ಯಾಸ್ —ಇವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಮರ್ಶಕರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ಲೇಟೊ, ಎರಿಸ್ಟಾಟಲ್, ಡಾಂಟೆ, ಬಾಃಯಲಿ, ಲೆಸಿಂಗ್, ಸರ್‌ವ್ಯಾಂಟಸ್, ಕ್ರೋಚೆ ಮೊದಲಾದವರ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ಚಾಃಸರ, ಸಿಡ್ನಿ, ಬೆನ್‌ಜ್ಯಾನ್ಸನ್, ಡ್ರಾಯಡನ್, ಜಾನ್‌ಸನ್, ಕೋಲರಿಜ್, ಆರ್ನೊಲ್ಡ್, ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಮೊದಲಾದವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್, ಗಾರ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ರಸಿಯನ್ ಪ್ರಭೃತಿಗಳಿಗೆ ವೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯದರ ಮೇಲೆ ಮೆದುಳು, ಕಶೇರುಕಾರುಜ್ಜ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ, ಹೃತ್ಯಮಲ,—ಇವುಗಳ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಯೋಗ ಮುದ್ರೆಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನೂ ತೂಗುಹಾಕಿದೆ. ಇದೇ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೃಪತುಂಗ, ಪಂಪ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕನಕದಾಸ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಎದುರಿಗಿನ ಗೋಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಸೋಫಾ ವ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ರೇಡಿಯೊ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ದಿನಕರರಾಯನ ಕಂಪೌಂಡರನಾದ ಭೀಮಣ್ಣನಿದ್ದಾನೆ. ಭೀಮಣ್ಣನೂ ದಿನಕರರಾಯನೂ ಲಂಗೋಟಿ ಗೆಳೆಯರು. ಇಂದು ಭೀಮಣ್ಣನು ಮಾಸಿದ ಧೋತರ ಕೋಟು-ಟೊಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ದಿನಕರರಾಯನು ಉತ್ತಮ ರೇಷ್ಮೆ ಸೂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ,—ಅವರವರ ಹಣಬರಹವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಭೀಮಣ್ಣನೂ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಡೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾಟಿಯಿದೆ.

ತೆರೆಯು ಮೇಲಿದ್ದಾಗ ಭೀಮಣ್ಣನು ಪಾಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರರಾಯನು "The Critic's Dicta" ಎಂಬ ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ತನ್ನ ಲೇಖನನ್ನು ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ.]

ಪಾತ್ರಗಳು

ಡಾ. ದಿನಕರರಾಯ

- ✓ ಭೀಮಣ್ಣ ಅವನ ಕಂಪೌವುಂಡರು.
- ✓ ನೀಲಕಂಠ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಚಂಪೂಕಾರರು.
- ✓ ಕೊಳ್ಳಿ ನಾಸ್ತರು 'ಅಪಹರಣ' ಕರ್ತೃಗಳು.
- ✓ ಪಾಯಪ್ಪ ಹಳ್ಳಿಯ ಕವಿ.
- ✓ ಏಕಾಂಬರರಾಯ 'ರಾಗಧ್ವನಿ' ಪ್ರಚಾರಕ.
- ✓ ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರು
- ✓ ಕಿಶೋರ ಕವಿ ಅನುಭಾವಿ.
- ✓ ಶರಣೇಂದ್ರ ಕವಿ ಪ್ರಚಾರಕಾನ್ವನಿಪುಣ.
- ರಡಿಯೋದ ಮೇಲೆ ಭಟ್ಟಾರಕರು ನಾಟಕಕಾರರು.
- ✓ ನಾನುನ ಚಹದಂಗಡಿಯ ಮಾಣಿ.
- ರಡಿಯೋದ ಮೇಲೆ
ಊಹಾಪೋಹರಾಯರು : ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು.

✓ ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿಗಳು. ಮೊಹರಮ್ ಹುಲಿ,
ಝೇಂಡಾ ಹಿಡಿಯುವವ, ಗೆಜ್ಜೆ ಹಿಡಿಯುವವ.

ಸ್ಥಳ:

ಡಾ. ದಿನಕರರಾಯನ ಅ:ಫೀಸು.

ವೇಳೆ:

ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ
೧೧ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಂಜೆ ೫ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ.

[ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಶಾಲವಾದ ನಗರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಾಕೀಕೃತರ ಬೀದಿಗೆ ಹೊಂದಿದ, “ಡಾ. ದಿನಕರರಾವ, ಡಿ. ಎಲ್. ಸಿ (ರಸಿಯಾ)” ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಪಾಟಿಯುಳ್ಳ ಕಟ್ಟಡದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ದಿನಕರರಾಯನು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಟೀಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ರಾವು ಗನ್ನಡಿಯ ತುಣುಕುಗಳು, ಬಂದೆರಡು ಲೋಲಕಗಳು, ಸಾದಾ ಕನ್ನಡಿಗಳೊಂದೆರಡು ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಶಿಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ “How to be” ಎಂಬ ಮಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳು—How to be a Humourist, How to be an Iconoclast, How to be a Lyric Poet ಮೊದಲಾದವು—ಇರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ‘How not to be’ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ‘How not to be a literary Scapegoat,’ ‘How not to be a Dramatist,’ ‘How not to be a Novelist’ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಮೇಜನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಡೆಗೆ ಅನಿಸಿದ್ದ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳೂ, ಯುರೋಪಿನ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳೂ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಸದ ಕೋಶಗಳು, ಪಡೆಮಾತುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಗಾದೆಮಾತಿನ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳು, The Standard Elocutionist, Encyclopaedia Britannica, The World’s Book of Knowledge, All Knowledge is a nut-shell and a little Knowledge is a bomb-shell, The map of the universe ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನಕೋಶಗಳಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥವೆಂದರೆ, ರಸ್ಯಾದೇಶದ ಗ್ರಂಥಕಾರನೊಬ್ಬನು ಬರೆದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಇತಿಹಾಸ. (೧) ಕಲೆದೊಗೆಯುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೨) ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಝಳಪಿಸುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೩) ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೪) ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನೆಂಬ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ, (೫) ದುಡ್ಡು ಕಸಿಯುವ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶೆ. ಹೀಗೆ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಐದು ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ಕಪಾಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಸಸಿದ್ಧಿಗೆ ಕವಿಗಳನ್ನೊಯ್ದು ಮುಟ್ಟಿಸಬಲ್ಲ ಅನೇಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿವೆ. ಸೋಮರಸ, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ, ಬೀಯರ, ಪೂರ್ವಿ, ವಿಸ್ಕಿ, ಮಧು, ಓಪಿಯಮ್, ವರ್ಧಾನೀರಾ, ಗಾಂಜಾ, ತಮಾಖುಪತ್ರ, ನಶ್ಯದಪುಡಿ, ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ, ಚಿರೂಟು,—ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಜಿನ ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಜತನದಿಂದ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲೆಂದು ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮ್, ಸ್ಕೆಲಿಂಗ್ ಸಾಲ್ಟ್, ಹಾಗೂ ಲಾಫಿಂಗ್ ಗ್ಯಾಸ್ —ಇವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಮರ್ಶಕರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ಲೇಟೊ, ಎರಿಸ್ಟಾಟಲ್, ಡಾಂಟೆ, ಬಾಃಯಲೊ, ಲೆಸಿಂಗ್, ಸರ್‌ವ್ಯಾಂಟಸ್, ಕ್ರೋಚಿ ಮೊದಲಾದವರ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ಚಾಃಸರ, ಸಿಡ್ನಿ, ಬೆನ್‌ಜ್ಯಾಃನ್ನನ್, ಡ್ರಾಯಡನ್, ಜಾಃನ್‌ಸನ್, ಕೋಲರಿಜ್, ಆರ್ನೊಲ್ಡ್, ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಮೊದಲಾದವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಟಾಃಲಸ್ಪಾಃಯ್, ಗಾಃರ್ಕಿ ಮೊದಲಾದ ರಸಿಯನ್ ಪ್ರಭೃತಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯದರ ಮೇಲೆ ಮೆದುಳು, ಕಶೇರುಕಾರುಜ್ಜ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ, ಹೃತ್ಕಮಲ,—ಇವುಗಳ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಯೋಗ ಮುದ್ರೆಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನೂ ತೂಗುಹಾಕಿದೆ. ಇದೇ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೃಪತುಂಗ, ಪಂಪ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕನಕದಾಸ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡಿಗರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಎದುರಿಗಿನ ಗೋಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಸೋಫಾ ವ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ರೇಡಿಯೊ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ದಿನಕರರಾಯನ ಕಂಪೌಂಡರನಾದ ಭೀಮಣ್ಣನಿದ್ದಾನೆ. ಭೀಮಣ್ಣನೂ ದಿನಕರರಾಯನೂ ಲಂಗೋಟಿ ಗೆಳೆಯರು. ಇಂದು ಭೀಮಣ್ಣನು ಮಾಸಿದ ಧೋತರ ಕೋಟು-ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ದಿನಕರರಾಯನು ಉತ್ತಮ ರೇಷ್ಮೆ ಸೂಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ,—ಅವರವರ ಹಣೆಬರಹವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಭೀಮಣ್ಣನೂ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಗೋಡೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾಟಿಯಿದೆ.

ತೆರೆಯು ಮೇಲೆದ್ದಾಗ ಭೀಮಣ್ಣನು ಪಾಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರರಾಯನು “The Critic’s Dicta” ಎಂಬ ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ತನ್ನ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ.]

ದಿನಕರ:— (ಭೀಮಣ್ಣನ ಕಡೆಗೆ ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ) ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ಭೀಮು ! ಕಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಬರೆದ ಲೇಖನವು ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವರೆಗಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಇದು ಬುಡಮೇಲಾಗಿ ಮಾಡುವದು !

ಭೀಮು:— ಅದೇನೋ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಹಾ ರಾಯ. ನನಗೆ ಕಲೆಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ನೆಲೆಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಡಾಕ್ಟರಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕಂಪೌ-ವುಂಡರು. ಇಷ್ಟೊಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಒದರಿ ಹೇಳುತ್ತೀ, ಏನು ಬರೆದಿದ್ದೀ ಆ ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ?

ದಿನಕರ:— ಏನೆಂದರೇನು? ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪೀಯರನು ಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ, ಭೀಮು! "Holding up the mirror to Nature;" ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮುಖಕ್ಕೊಯ್ದು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದೇ ಕಲೆಯ ಕೆಲಸವಂತೆ! ಇಕಾ, ಈ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ತೋಗೊ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೋ. ಅದರಲ್ಲೇನು ಕಾಣುತ್ತದೆ?

ಭೀಮು:— (ನೋಡಿಕೊಂಡು) ಎಲೆ! ನಾನು ಲುಕಿಂಗ್ ಗ್ಲಾಸ್‌ನೇ ಕಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಡೀಯೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಣೋದೇನು ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿಮೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಹುಲುಗಾಮನಂಥ ನನ್ನ ಮುಖ. ಮತ್ತೇನು?

ದಿನಕರ:— (ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಇಸಗೊಂಡು) ಹಾಂ! ನಾ ಹೇಳುವದೂ ಅದನ್ನೇ! ಬರೆ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಅಸ್ಫುಟವಾಗಿದ್ದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸಲು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ— ಇದೋ! ನೋಡು! ರಾವುಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು. (ಭೀಮಣ್ಣನ ಮೋರೆಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ) ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನಾಯಕ ನಾದ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನ ಗೋಲವನ್ನೇ ಬಿಂದುವಾಗಿಸಿ, ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಪ್ರಕಾಶ ದಿಂದ ಅವೂರ್ಣತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಇದೋ! ಈ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಶಿಲೆಯಂತೆ—ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು— (ಲೋಲಕವನ್ನೆತ್ತಿ) ಲೋಲಕದಂತಿರಬೇಕು ಕಲೆ! ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣವಾಗಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇಕಾ, ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯನ್ನೇ ಈ ಲೋಲಕದೊಳಗಿಂದ ನೋಡು ತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನೀನು ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಹುಲು-ಗಾಮನಲ್ಲ, ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಕಾಮ, ಮನ್ಮಥ. ಇದ ರಂತೆ ಕಲೆಯು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ದಿವ್ಯವಾಗಿಸಬೇಕು!

ಭೀಮು:— ಇದೇ ಏನು ನಿನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತ! ನೀನು ಲೋಲಕವನ್ನು ಹಿಡಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ; ರಾವುಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ನನ್ನ ಸುಟ್ಟು ಕಪಿಮೋರೆ, ಕಪಿಮೋರೆ ಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದಿನಕರ:— ಅಲ್ಲ, ಭೀಮು! ನೀನು ಹೇಳುವದು ವಾಸ್ತವವಾದ. ಅದಕ್ಕೂ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವದು ಕಲೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ. ಇದ್ದು ದನ್ನು ಇಲ್ಲದಾಗಿಸುವದೂ, ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವದೂ ಕವಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ಭೀಮು:— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು! ದಿನಕರ, ಒಣರಗಳೆ ಏಕೆ? ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಡತನವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲ ದಾಗಿಸೋಣ. ನಮ್ಮ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಝಣಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಬೋರ್ಡು ತಯಾರಾಗಿದೆ.

ದಿನಕರ:— (ಶಾಂತನಾಗಿ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯ್ಯೊಂ ಕುಳಿತು) ಇನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವವನಿದ್ದೆ. Kaleido- scope ನಂತೆ ಕಲೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಅನಂತವಾದುವು; ಚಲಚಿತ್ರಗಳಂತೆ ರೂಪಧ್ವನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲದೆ ಚೇತನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಜೀವಿನಿಯೇ ಕಲೆಯು. ಇರಲಿ ಓದು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದೀ?

ಭೀಮು:— (ಓದುತ್ತ)

ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಫೀ

ಮುಖ್ಯಮಾತು	: ಇಲ್ಲಿ ಮಾಫಿ ಸುತರಾಂ ಇಲ್ಲ.
ಭಾವಗೀತಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	: ೧೦ ರೂಪಾಯಿ.
ಪ್ರಬಂಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	: ೧೦ ,,
ಲಘುಕಥಾ ನಿವಾರಣೆ	: ೧೦ ,,
ಕಾದಂಬರಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ	: ೫೦ ,,
ನಾಟಕಾವಲೋಕನ	: ೫೦ ,,
ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು	: ಒಂದೊಂದಕ್ಕೆ ೬೦ ರೂ.
ಕಲೋಪಾಸಕನ ಮಸ್ತಕಪರೀಕ್ಷೆ	: ೭೫ ರೂ.
ಕಲೋಪಾಸಕನ ಸಮಗ್ರಪರೀಕ್ಷೆ	: ೧೦೦ ರೂ.

ದಿನಕರ:— ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವಂತೆ ಹೊರಗಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಇಕಾ! ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ಜಾತಿ. ನಾನು ವಿಮರ್ಶಕ

ವೈದ್ಯ; ನೀನು ಉಪವೈದ್ಯ. ನಿನ್ನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬರದ ಹೊರತು ನನ್ನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಫೀ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಬೇಕು ನೋಡು !

ಭೀಮು :— ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದ್ವಾ ! ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ—ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ— ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಡದ ಹೊರತು, —ಕವಿಯಿರಲಿ, ಕವಿಯಿರಲಿ—ಯಾರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದ್ದೀ, ವ್ಯವಹಾರ ಹಾದೋ ಅಲ್ಲೋ ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. ನೀನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ, ನೀನೇ ನೋಡು. ಹೊಟ್ಟೆ-ಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜನರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರೆದರೆ, - ನಿನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೇಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ?

ದಿನಕರ :— ಅಲ್ಲೋ, ಪದ್ಧ ! ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಹಾದಿಸಬಹುದು. ನಿನ್ನ ಸಂಗತಿ ಕಠಿಣ. ವಕೀಲರೆಂದರೆ,—ಕೀಲವಿಲ್ಲದ ಗಾಲಿಯಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರರಾಗಬೇಕೆಂದರೆ,—ಪ್ಲೇಗು, ಪಿಡುಗು, ಗುದ್ದನ್ನಿನ ಜೀನಿ, ಮಾರಿಕಾ, —ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದವು ಮಾಸ್ತರನಾಗಬೇಕೆಂದರೆ,—ಮಾಸ್ತರರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕಲಿತವರ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೇಗೆ ತುಂಬಬೇಕು? ಹೀಗೆ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ—ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ “ಬರುತಿದೆ! ಸುಗ್ಗಿ ಬರುತಿದೆ! ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿ ಬರುತಿದೆ!!” ಎಂದು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಓದಿದೆನು. ಆಗ ಝಗ್ಗನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿತು: ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಸಂತಮಾಸವು ಬರುವದೆಂದರೆ,—ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ಲೇಗು ಬಂದಂತೆ. ಪ್ಲೇಗು ಬಂದಾಗ ಡಾಕ್ಟರರು ಧನ್ಯರಾಗುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಧು-ಮಾಸವು ಬಂದಾಗ ವಿಮರ್ಶಕರು ಧನ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. —ನನಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿ. ಎ. ಆಗಿದ್ದ ನಾನು ಇದ್ದ ಬಿದ್ದ ಅಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ರಸ್ತಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ “Doctor of Literary Criticism” ‘ವಿಮರ್ಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ’ನೆಂಬ ಡಿಗ್ರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮತಾವಾದವನ್ನೂ ಕಲಿತೆನ್ನೆನ್ನೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸುವದು ಹೇಗೆ? ಶ್ರೀಮಂತರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬಡವರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಡವರಾಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಉಪವೈದ್ಯನಾಗಲೊಪ್ಪಿ ನೀನು ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ “ಬರುವರು, ಬರುವರು!” ಎಂದು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹುಡುಗರ ಹಳೆಯ ಮೇಲೂ, ಆಕಾಶ ಬುಟ್ಟಿಯಂಥ ವಿಮಾನಗಳ ತಳಕ್ಕೂ ಬರೆಯಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಆಗಮನವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಡಾಣಾಡಂಗುರವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೇನು? ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಪುರಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಬರುವದು ಭೀಮು !

ಭೀಮು :— ಅದಿಲ್ಲ ಸಿಜ, ದಿನಕರ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ನಿನ್ನ ವಿದ್ಯಾಶ್ರೇಯ ಅನುಭವ ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕೈ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತ್ರಿಯಾಗದ ಹೊರತು....

ದಿನಕರ :—ಭೀ ಮಕ್ಕೇ ! ಸಾಕುಮಾಡು. ಇಂದು—ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ. ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿಟ್ಟು ಕಾರಣನೇನು? ಇಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಂದವರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಬಾಪೀರಾತುಗಳೆಂದು ತಿಳಿ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ, ಇವತ್ತು ಹಾಗೂ ನಾಳೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ವುಮೋಗುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಸಾದರೊಂದು ನೆವಮಾಡಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬರಲು? ಮತ್ತೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ! ಅವರಿಗೆ ಫೀ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಡ.

ಭೀಮು :— (ಗಡುಡುಬುಂದೆದು) ದಿನಕರ, ಒಬ್ಬ ಕವಿಗಳು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಪರಮ ಪಂಡಿತರಾದ ಸೀಲಕಂಠ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು. ನಿನ್ನಂಥ ಮೈಲಂಫನ ಕಡೆಗೆ ಬರುವರೇಕೋ ಕಾಣೆ.

ದಿನಕರ :— ನಾನೇಕೆ ಮೈಲಂಫ? I am a Vaisnava of the first water ಮರಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಗ್ರ ತೀರ್ಥವೇ ನನ್ನದು !

ಭೀಮು :— ಇರಲಿ ಬಡೋ, ತುರುಕ ! ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿರಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೆ ! ನಮಸ್ಕಾರ ! (ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.)

[ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ನೀರಿ ಕಾಲನ್ನು ಹೊತ್ತು ಧೋತರವನ್ನುಟ್ಟುರುತ್ತಾರೆ. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭವ್ಯವಾದ ಅದ್ವೈತೀ ಗಂಧವಿದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣದ ಗಂಟಿನಂತೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮಹಾಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿವೆ.]

ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು :— (ಬಂದು) ದೀರ್ಘಾಯುಷೀ ಭವ ! ಅಲ್ಲೋ ! ಡಾಕ್ಟರಸಾಮೇಬರೆಲ್ಲ ?

ಭೀಮು:— ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ! ಇದೇನು? ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಿಟ್ಟಿಂಧಾಪುರಿ! ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಿರಿ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:— (ಗಂಟು ಕೊಟ್ಟು) ನಮಸ್ಕಾರ, ಡಾಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ್ !

ದಿನಕರ:— (ಎದ್ದು) ನಮಸ್ಕಾರ! ಇಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು. (ಇಬ್ಬರೂ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ)

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:— ಒಳ್ಳೇ ಕಂಪೌಂಡರ್ ಮುಂಡೇಗಂಡನು ದೊರಕಿಸಿದ್ದೀರಿ ನೀವು, ರಾಸಸಾಹೇಬ್? ಭೀಮಣ್ಣ ಮನೆತನದವ, ದೇವರು-ಬಂಡರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವ.

ದಿನಕರ:—ಹೌದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ಹೇಗೆ... (ಭೀಮಣ್ಣನು 'ಚುಪ್' ಎಂದು ಸನಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ದಿನಕರನು ವಿಷಯಾಂತರಿಸುತ್ತಾನೆ.) ಮತ್ತೆ ಈಗ ನೀವು ಬಂದ ಕೆಲಸವಾವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:—(ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು) ಅದೇನು ಹೇಳಲಿ, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ್! (ಭೀಮಣ್ಣನ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತ) ಇವತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕು ಮಡುಗರು ಕೂಡಿ ಕನ್ನಡ ವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಳುಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹರಕು-ಮುರುಕು ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮರುಕು-ಬರುಕು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಮಾಸ ಹಾರಿಲ್ಲ, ಇವರ ಉರವಣಿಗೆ ಇಷ್ಟು! ಆದರೆ ತಾವು ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವರು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು. ತಾವು ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ....

ದಿನಕರ:— ಭೀಮಣ್ಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತೆ? ಹೋಗು ನಿನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯದ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಯಾರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಬಿಡಬೇಡ.

(ಭೀಮು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಎಡಬದಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ದಿನಕರನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ—)

ಓಹೋ! ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ! ಆದರೆ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ನನ್ನಿಂದ ಓದುವದಾಗದು. ಮೇಲಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬೇಕೆನ್ನುವವರು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಕವಿಯ ಧ್ವನಿ ತರಂಗ, ಹಾವಭಾವ, ಮುಖಮುದ್ರೆ, —ಇವೂ ಇಂತಹ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೃತಿಯಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:— ಆಗಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. 'ಕಲಿಪ್ರವೇಶ' ವೆಂಬ ನನ್ನ ಅಖಂಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದಲೋ?

ದಿನಕರ:— ಬೇಡ, ಬಂದು ಖಂಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನೋದಿರಿ. ಅಗಲಿ ಹಿಚಿಕಿದರೆ ಅನ್ನದ ರುಚಿ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:—ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ 'ವತ್ಸನ ಮಾತೃಶೋಧ' ಎಂಬ ಖಂಡಕಾವ್ಯವನ್ನೋದುತ್ತೇನೆ.

(ಬೇಕೆಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಓದಲುಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕವನ್ನು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ದಿನಕರನು ಆ ವರನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ)

|| ತಂತೋ ತಂತಮೆ ತಂತುನಾಭ ತರಲಂ ತನ್ ತಂತು

ತಂತೋತ್ರಮಾ ||

ಮೆಂತುಂ ಪಂತಿನ ಯಂತ್ರದೊಳ ಸಿಲುಕಿ ತಾಂ

ತಂತ್ರಿಪ್ಪನುಂ ಸಂತತಂ |

ಎಂತುಂ ಬಂದಿತು ಸಂತೆಯೆಂದು ಸತತಂ ಧಾನಂ ವಿ-

ತಾನಂ ತತಂ |

ಸಂತಂ ಸಂತತಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸ್ವಾಂತನತಿವಾಂತಂ

ತಂತುಕೃದ್—ವರ್ತಿಪಂ ||

ಇಂತುಂ ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ ಶಾದ್ವೂಲವಿಕ್ರೇಡತದಿಂದ— ಸ್ವೀಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಕಾರ್ಯದ ವುಣ್ಣಾಹವಚನನುಂ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಂಡುಂ, ಸ್ವಮಾತೃವಿನ ಸಂಶೋಧನನುಂ ಕೈಕೊಂಡುಂ ಕಿಂಸಂಶೋಧ್ಯ ಮೂಢನಾದ ವತ್ಸಂ.....

ದಿನಕರ:—ಕಿಂಸಂಶೋಧ್ಯ ಮೂಢನಾರು? ನೀವೋ ವತ್ಸನೋ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:—ಛೇ! ಛೇ! ಶಾಂತಂ, ವಾಪಂ! ಮೌಢ್ಯ ವೆಲ್ಲ ನನ್ನದು, —ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, —ವತ್ಸನದು; ಕಾವ್ಯವೆಲ್ಲ ನನ್ನದು, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ್! ಮುಂದೆ ಕೇಳಿರಿ! ಕಿಂಸಂಶೋಧ್ಯ ಮೂಢನಾದ ವತ್ಸಂ:—

ಹಾ! ಪ್ರಮಾದಂ! ಪ್ರಮದಾ ಪ್ರವೋದಂ ಗತಿಸಿತೇ

ಮಾತೃವದನಂ |

ಅಪ್ರಮಾಣಂ ಮಮ ಮಾತೃದೇಹಂ ತೋರಿಯಿತೇ

ಪುತ್ರಸದನಂ |

ವಿಪ್ರಯೋಗಂ ಶರದಾಪ್ರಯೋಗಂ ಮಸಗಿತೇ ದುಂಬ

ಕದನಂ |

ಸಪ್ರಮಾಣಂ ಕಥಿವೆಂ ಕರೋರಂ ಮರಿತಳಾ ಕುಂದರದನೆ||

ದಿನಕರ:— ನಿಮ್ಮ ವೃತ್ತಗಳ ಹಣೆಬರಹ ತಿಳಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ರಗಳೆ ಕಂದಗಳಲ್ಲೇನಾದರೂ ಬರೆದಿದ್ದೀರಾ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:— (ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು) ಹಾಗೆ ನಡುವೆ ಪುಶ್ಚ ಕೇಳ ಬೇಡಿರಿ, ಡಾಕ್ಟರ್, ಈಗ ನನಗೆ ಆವೇಶ ಬಂದಿದೆ. (ಎದ್ದು) “ಇಂತುಂ ವತ್ಸಂ ತಾಂ ತರಳನಾಗಿಯುಂ ಗರಳಮಂ ಕುಡಿದ ಹರಹರನಪರಾವತಾರಮೆಂಬಂತೆ ಮರಮರಕೆ ಕೈ ಸಾರ್ಚಿ

ವಿಹಂಗಂಗಳೇ ಕಾಡು ಮಂಗಂಗಳೇ ಗಾ- |
ಡಿಯಂಗಂಗಳೇ ಜೋಡು ಹಂಗಂಗಳೇ ಭೂ- |
ರುಹಂಗಾಂಗಳೇ ನೀಡಿ ಶೃಂಗಾರಮಂ ತಾ- |
ಯಹಂಗಂ ಮನೋಜ್ಞಂಗೆ ಭಂಗಿಪ್ಪವಯೋ ||

ಇನಿತಾದರುಂ ಮಾತೆಯು ಬಾರದೊಡೆ,

ಗಳಗಳ, ಗಳಗಳ, ಗಳಗಳ |

ನಳುತಂ ಮಳೆಗಾಲದಾರ್ಪ ಗಿಳಿಗಳ ತೆರದಿಂ |

ದಳದಳ, ದಳದಳ, ದಳದಳ |

ನಿಳಿಸುತ ಮಳೆಗಾಲ ಮೋಡಮನಿಸುವ ತೆರನಂ || ”

ದಿನಕರ:— (ಎದ್ದು ಕೋಣೆಯ ತುಂಬ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ) ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ! ಈ ನಿಮ್ಮ ಅಳದಕ್ಕಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ. ಇದಕ್ಕೋ ನೀವು ಕವಿತೆಯನ್ನುವದು? ಉಳಿದ ದಿನಗಳಾ ಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ಎಷ್ಟತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಮಸ್ತಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗದೆ ಮಾತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಂದು ಎಲ್ಲವೂ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿಮಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಬರುವ ತನಕ ಕವಿಯಾಗುವ ಆಶೆಯನ್ನು ನೀವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಬಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕುರುಬನು ಕಾಳಿದಾಸನಾದನು. ಬಯಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಇದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ,— ಇಬ್ಬೆನ್, ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಶಾ,—ಬರ್ಟಂಡ್ ರಸೆಲ್, ಡಿ. ಎಚ್. ಲಾರೆನ್ಸ್ — ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದಿರಿ. ಎಟಾಮನಾ ಹಾಗೂ ಬೆರಡ್ ಹಾಃಪಕಿನ್ಸ್ ಇವರ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪಠಿಸಿರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ನಿಮ್ಮ “ಹಂಗಂಗಳೇ ಕಾಡು ಮಂಗಂಗಳೇ” ಎಂದು ಮಂಗ ನಂತೆ ಕಿರಚುತ್ತ, “ಗಳಗಳ, ಗಳಗಳ, ಗಳಗಳ” ಎಂದು ಅಳುತ್ತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೊಳೆಯಿರಿ! ನಡೆಯಿರಿಲ್ಲದ! ಭೀಮೂ, ಇವರಿಗೆ ಹಾದೀ ತೋರಿಸು! (ಭೀಮು ಬರುತ್ತಾನೆ)

ಶಾಸ್ತ್ರಿ:— ನೀಚಾ! ನಿನಗೂ ಆ ಚಂಡಾಳ ಚಾಕಡಿಯ ವಿಶಾಚ ಬಡೆದಿದೆ. ಹೊರಟೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ. ಭೀಮಣ್ಣ, ಇಂಥ ವ್ರಾತ್ಯನ ಚಾಕರಿಗೆ ನೀನು ನಿಲ್ಲಬೇಕೇ?

ಭೀಮಣ್ಣ:— ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ! ನಿಮಗೆ ದೂರಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ. ನನ್ನೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲು ಕೊಡಬೇಡಿರಿ.

(ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಭೀಮಣ್ಣನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ... ಹೋಗಿ ಬಂದು,—).

ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಮಾಸ್ತರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಳಗೆ ಬಿಡಲೋ?

ದಿನಕರ:— (ಬರೆಯುತ್ತ ಕೂತಾಗ ತಲೆಯೆತ್ತಿ) ಒಹೋ! ಅಗತ್ಯವಾಗಿ!

(ಒಂದೇಸನೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹರಹರದ ಉದ್ದ ಕೋಟೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೆಡಿಗೆ-ಪಾವಡ ಸುತ್ತಿದ ಟ್ರೀ. ಕಾ. ಮಾಸ್ತರರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೋರೆಯ ಬಣ್ಣವೂ ಇದ್ದಲಿಯ ಬಣ್ಣವೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಾರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಗುಂಡಿಯ ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಹಾಯಿಸಿ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಗಡಿಯಾರವೊಂದನ್ನು ಅವರು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಸೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಉಟ್ಟಿ ಕಿರಿಮೋತರವು ಅಸ್ತಿಷ್ಠ ಮಾಸಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಮಾಸ್ತರರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರೆ,—ಅವರ ಧೋತರದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿಗೇ ಬಣ್ಣ ಬರಬಹುದು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಡಗಳನ್ನು ಮಾಸ್ತರರು ಮೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.)

ಮಾಸ್ತರು:—ನಮಸ್ಕಾರ ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬಾ!

ಡಾಕ್ಟರು:—ನಮಸ್ಕಾರ, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿರಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಮಾಸ್ತರೆ! ಇಲ್ಲಿದೆ ಕುರ್ಚಿ,—ಅಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೇಕೆ ಕೂಡುತ್ತೀರಿ?

ಮಾಸ್ತರು:—(ವಿನಯದಿಂದ) ಅಲ್ಲ... ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ತಾವು. ನಾನು ಬಡ ಮಾಸ್ತರ, ನನಗೇಕೆ ಕುರ್ಚಿ..

ಡಾಕ್ಟರು:—ಛೇ! ಛೇ! ಈ ಸುಳ್ಳು ವಿನಯವೇಕೆ? ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ಕಾರಕೂನರಲ್ಲ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರಿ ಹೀಗೆ.

ಮಾಸ್ತರು:—ಅಲ್ಲಾ, ನಾನೊಂದು ಕವಿತೆ ಓದಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂತಾ....

ಡಾಕ್ಟರು:—ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು ಮಾಸ್ತರೆ?

ಮಾಸ್ತರು:—ಕೊಳ್ಳಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಏನು ಕಲಿಸುತ್ತೀರಿ, ನೀವು ?

ಮಾಸ್ತರು:— ಕ. ಕಾ. ಮೊದಲಾದವುಗಳ— ಬಳ್ಳಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ನೀವಿರುವುದೆಲ್ಲ ?

ಮಾಸ್ತರು:— (ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ) ವಸುಧೆಯ ಮೇಲಿನ ಹನುಮನ ಹಳ್ಳಿ !

ಡಾಕ್ಟರು:— ವಾ ಹ ವಾ ! ಮಹಾಸ್ವರೇ ! 'ಬರಿ ನಿಮ್ಮ ಮೂತೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲ, — ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶಬ್ದಗಳು ತುಂಬಿವೆಯೋ ಏನೋ ! ನೀವು ಟ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ?

ಮಾಸ್ತರು:— ಹೌದು. ಹೆಂ. ಟ್ರೀ. ಕಾ. ಗಂ. ಟ್ರೀ. ಕಾ ;— ಎರಡರದೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಅಂದರೇನು, ಮಾಸ್ತರೆ ?

ಮಾಸ್ತರು:— ಇವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಕೋಡುಶಬ್ದ, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ್. 'ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳೆಂಬ ಕೋಡು ಶಬ್ದಗಳಾದವು' ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಕಲಿತ ಕವಿಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ, — ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಕೋಡಿನಂಥ ಕಟ್ಟು ಅದು. ಅದರ ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ ! ಗಂ. ಟ್ರೀ- ಕಾ. ದಲ್ಲಿ, — ಅಂದರೆ ಗಂಡು ಹುಡುಗರ ಟ್ರೀನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಹೆಂ. ಟ್ರೀ. ಕಾ. ಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಕವಿತೆಯನ್ನು ಯಾರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ ?

ಮಾಸ್ತರು:— 'ಪಲಾಂಡು ಕನ್ಯಾಪಹರಣ' ವೆಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಭಾವಿನಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ್ !

ಡಾಕ್ಟರು:— (ನಗುತ್ತ) ಆಗಲಿ, ಓದಿ ಹೇಳಿರಿ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು.

(ಮಾಸ್ತರು ದಾರದ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳುಳ್ಳ ಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಆ ಕನ್ನಡಕಗಳ ಸಂದಿಯೊಳಗಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಓಡತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ರಾವುಗನ್ನಡಿಯ ತುಣುಕಿನೊಳಗಿಂದ ದಿನಕರರಾಯನು ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.)

ನೊಟ್ಟನೊಡಲು ಪಲಾಂಡು ಕನ್ಯೆಯು |

ಪಟ್ಟ ಕಸವಿಯನ್ನು ಪೇಳುವೆ |

ಕಟ್ಟಿದೆಯ ಕನ್ನಡಿಗರದ ನಿಟ್ಟಿರಿದು ಕೇಳುವದು ||

ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿಯುವ ಹಿಟ್ಟರಾಸುರ |

ನೆಟ್ಟ ನೋಟವ ಕಿತ್ತಲಾರದೆ |

ಗಟ್ಟ ಮಾತಿದು ನೆಟ್ಟನೊಯ್ಯುವೆ ಚೆಲುವ ಕನ್ಯೆಯನು ||

ಝೆಪ್ಪಲಿನಾಸ್ತ್ರವನು ಜಪ್ಪಿಸಿ |

ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಜಡಿಯನ್ನು ಹಿಟ್ಟರ |

ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಸೈನಿಕರ ಕೊಪ್ಪವ ಜಂಬದಲಿ ನುಡಿದ ||

ಚಪ್ಪಲಿಯ ಮೆಟ್ಟಿರುವ ಕನ್ಯೆಯು—|

ಕುಪ್ಪಸದ ಬದಲಿತ್ತು ಪೋಲಕ—|

ತಪ್ಪಗಾದಳು ತಪ್ಪಿತಪ್ಪಳ ತೆರದಿ ರೋದಿಸುತ್ತ ||

ದಿನಕರ:— ಇದೇನು, ಮಾಸ್ತರೇ ! ಹಿಟ್ಟರಾಸುರನ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ !

ಮಾಸ್ತರು:— (ಶಾಂತೋಲ್ಲಾಸದಿಂದ) ಹೌದು, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ್ ! ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮಂಥವರು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ ! ನಾನೂ ನನ್ನ ಅಳಿಲುಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ದಿನಕರ:— ಮತ್ತೆ ಪೋಲಾಂಡ ದೇಶವನ್ನು 'ಪಲಾಂಡು' ವಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ?

ಮಾಸ್ತರು:— ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ, ಡಾಕ್ಟರ್. ಪಡು ವಗದಿಂದ ಬಂದ ಸಾಯೇಬರಲ್ಲ ಹಲ್ಲುತಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ನಾತವಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪಕ್ಷಿಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಪೋಲಾಂಡನ್ನು "ಪಲಾಂಡು" ಎಂದು ಕರೆದುಬಿಟ್ಟೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವಿದೆ ನೋಡಿರಿ !

ದಿನಕರ:— ಹೌದು ಬಿಡಿರಿ ! ಉಳ್ಳೇ ಗಡ್ಡೆಗೆ ಎಲಾಯತಿ ಬದನೇಕಾಯಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ !

ಮಾಸ್ತರು:— ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ನೋಡಿರಿ ! ಹಿಟ್ಟರಾಸುರನು ಅಪಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸ ಬರಲು ಪಲಾಂಡುಕನ್ಯೆಯು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಾಳೆ ;

ನೋಸಚಿಸ್ಕೀ ಭಾಸ್ಕರನೆ ! ನಾ

ಗಾಸಿಗೊಂಡನು ಖಾಸ್ ಪ್ರಜಾಪತಿ !

ದಾಸಿ ನನ್ನಯ ಕಾಯಬೇಳ್ಳೆ ಇಂದ್ರಸೇನಾಯ್ !

ಮೂಸಿ ನೋಡೋ ಚೇಂಬರಾಪತಿ

ಹೂಂಸು ಬಿಟ್ಟವನಂತೆ ಹಿಟ್ಟರ

ವಾಸನೆಯ ಹಬ್ಬಿಸಿತ ನಮ್ಮ ಪಲಾಂಡು ದೇಶದಲಿ ||

ಶಾಲಿವಾಹನ ಸಮನು ಬಂದ ನೈ-

ಸಾಲ ಸ್ತಾಲೀನನು ದುರಾತ್ಮನ

ಕಾಲ ಮುರಿಯುವನೆಂದು ಕೋಲಾಹಲವ ಮಾಡಿದನು

ಬಾಲೆ ! ನಿಮ್ಮ ಪಲಾಂಡು ದೇಶದ

ಮೂಲದಲ್ಲಿತ ಶಂಖಚಕ್ರವ

ಸಾಲ ಕೊಡು ಬಡ್ಡಿಯಲಿ ನಿನ್ನನು ರಕ್ಷಿಸುವನೆಂದ ||

ದಿನಕರ:- ಇದೇನು ಮಾಸ್ತರೆ! ಯಾವ ಮಹಾ
ವೀರರಲ್ಲಿ ಪಲಾಂಡು ಕನ್ನೆಯು ಮೊರೆಯಿಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ?

ಮಾಸ್ತರ:- ೧೯೩೯ ರಲ್ಲಿ ಆದ ಮಹಾಯುದ್ಧವನ್ನು
ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರ್ರಿ, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಸಾಹೇಬಾ ! ಮೂಸಚಿಸ್ತಿ
ಎಂಬವನೇ ಆಗ ಪೋಲಾಂಡಿನ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟನಾಗಿದ್ದ.
ಕಾಸ್ಪರ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟಿಯೇ ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ.
ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ
ಎಂಡರ್ಸನ್‌ನೇ ಸಮ್ಮ ಇಂದ್ರಸೇನ. ಭಕ್ತಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದ
ಬೆಂಬರಲೀನನೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಜೇಂಬರಾಪತಿ. ಹೆಸರುಗಳನ್ನು
ಲಾಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೊಸದೊಂದು
ಯುಗವನ್ನು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಶಕವುರುಷ
ನಾಗಿ “ಪಲಾಂಡು ಕನ್ನೆ”ಯನ್ನು ‘ರಕ್ಷಿಸಲು’ ಒಪ್ಪಿದ
ಸ್ತಾಲೀನನನ್ನು ಶಾಲಿವಾಹನ ಸಮನೆಂದು ಕರೆದಿದೆ.

ದಿನಕರ:- ‘ಹೂಂಸಿ’ ಸಂತಹ ಹೊಲಸು ಶಬ್ದ
ವನ್ನು ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆ, ಮಾಸ್ತರೆ !

ಮಾಸ್ತರು:- ಅಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಸಾಹೇಬಾ ! ಇಲ್ಲಿ
‘ಹೂಂಸಿ’ ಎಂದರೆ ಹಿಟ್ಟರನು ಬಿಟ್ಟ ವಿಷವಾಯು, ವಿಷದ
ಗಾಳಿ !

ದಿನಕರ:- ಅಪಾ ! ಇದಕ್ಕೆನ್ನಬೇಕು ಪ್ರತಿಫ
ಯೆಂದು ! ಮುಂದೆ ಸಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪುರಾಣ !

ಮಾಸ್ತರು:-

ಹಿಗ್ಗುತದಕ ಪಲಾಂಡು ಕನ್ನೆಯು

ಅಗ್ಗಿ ಕೆವತ್ತಾ ನೃಪಾಲನ

ಕುಗ್ಗು ಮುಗ್ಗಿ ರದೆಣ್ಣೆ ಗಟ್ಟಿನ ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆಯನು ||

ಬಗ್ಗಿಸಿದಳು ಪಲಾಂಡು ಗಬ್ಬದಿ

ತಗ್ಗಿಸಿದಳು ಹಿಟ್ಟರಾಸುರ

ಕಗ್ಗನಂತೆಯೆ ಸುಗ್ಗಿ ಧರಿಸಿದ ದಂಶಶ್ಚತೃವನು ||

ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆಯೆ ಇಹದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವು

ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆಯೆ ಪರದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವು

ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆಯ ಮುರಿಯದಿರುವರು ಹಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ||

ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆಗಳಿಲ್ಲದವರನು

ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಬೇಕು ದೇಶದಿ

ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆಯೆ ತಿಳಿದು ನೋಡಲದಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ ||

ದಿನಕರ:- ಹಾಂ ! ಇನ್ನು ಓ ದು ವ ದು ಸಾಕು.
ನನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲೇ ನು,
ಮಾಸ್ತರಸಾಹೇಬಾ ?

ಮಾಸ್ತರು:- ಅಯ್ಯೋ, ಶಿವನೆ ! ತಾವು ಚಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ತಿರುಗಾಡಿ ಬಂದವರು. ತಾವು ಸಾಹೇಬರು. ನನಗೇಕೆ
ಸಾಹೇಬರೆಂದು-

ಡಾಕ್ಟರು:- ಅದೇನೆ ಇರಲಿ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು
ಹೇಳಲೇ ?

ಮಾಸ್ತರು:- ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ! ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು
ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದದ್ದು-

ಡಾಕ್ಟರ:- (ಎದ್ದು ತಿರುಗಾಡುತ್ತ) ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ,
ಮಾಸ್ತರ ! ನಿಮಗೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾವ್ಯ
ವಸ್ತುವಿಗೊಂದು ವರ್ತಮಾನವತ್ರಗಳ ಸಂದಿಗ್ಧೋದಿಗಳನ್ನು
ಹುಡುಕಿ ನಿಮಗೆ ಸಂಧಿವಾತವು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಹೊಸ ವಾತಾ
ವರಣದಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡಿಸಲು ಒೊರೆಯದೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ
ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕ್ಷಯರೋಗ ಹಿಡಿದಿದೆ.

ಮಾಸ್ತರು:- (ಕುರ್ಚಿಯ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಆತು ಕೂತು)
ನನಗೆ ! ಅಯ್ಯೋ ನನಗೆ ! ಕ್ಷಯವೇ !

ಡಾಕ್ಟರು:- ಹೌದು, ಕ್ಷಯ ! ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗಂಟಿದ
ಈ ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಅಂಗ್ಲ
ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. “ಸ್ಯಾನಿಟೋರಿಯಮ್”
ಎಂದು ‘ಕ್ಷಯರೋಗಿ ನಿವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ?
ಅಂಥದೊಂದು ನಿವಾಸವಾದ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನೀವು
ಸೇರಬೇಕು. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯು ನಿರೋಗಿಯಾಗು
ವದು.

ಮಾಸ್ತರು:- ಅದಿರಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಸಾಹೇಬಾ ! ನನಗೆ
ಕ್ಷಯವೆಂದಿರಲ್ಲ ! ಇದರಿಂದ ತಲೆಗೆ ಸಿಟಲು ಒಡದ
ಹಾಗಾಯಿತು. ಮೊದಲು ನನಗೆ ಔಷಧ ಕೊಡಿರಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:- ಭೀಮು ! ಬಾ, ಇಲ್ಲಿ ! ಇವರಿಗೆ ಆ
ಬಾಟ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಔಷಧವನ್ನು ಮೂಸಿ ತೋರಿಸು.

(ಭೀಮು ಬಂದು ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಬಾಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಸ್ತರ
ಕ್ಷಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.)

ಮಾಸ್ತರು:—(ಮೂಸಿ ನೋಡಿ) ಅಯ್ಯೋ! ಇದೇ! ನೀಲಗಿರಿ ಎಣ್ಣೆ!

ಡಾಕ್ಟರು:—ಹೌದು. ಗಾವರಿ ಜನರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಯುಕ್ಲಿಪ್ಟಸ್! ಬೇನೆಯ ನೆನಪಾದಾಗಲೊಮ್ಮೆ ಇದನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ನಡೆಯಿರಿನ್ನು!

ಮಾಸ್ತರು:—ಅಯ್ಯೋ, ಶಿವನೆ! ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕರೆಯದಿದ್ದ ರೋಗ ಬಂದು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತು. ಬರುತ್ತೇನೆ, ಡಾಕ್ಟರ್!

ಭೀಮು:—ಹಾಂ! ಇಲ್ಲಿ ತ್ರಿ! ಆ ಯುಕ್ಲಿಪ್ಟಸ್ ಬಾಟ್ಲಿಯನ್ನು! ಕಾವ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯು ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾದರೆ ದೃಷ್ಟಧರ್ಮ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಲ್ಲ!

(ಮಾಸ್ತರು ಹೋಗುವಾಗ ಆ ಬಾಟ್ಲಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದ ಪಾಯಪ್ಪನೂ ತಾನೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ತನ್ನ ಕವನಸಂಗ್ರಹವೊಂದನ್ನು ಓದುತ್ತ ಏಕಾಂಬರರಾಯನೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪಾಯಪ್ಪನು ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಂಚನೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಂಗಿ, ಒಂದು ಗಿಡ್ಡ ದೋತರ, ಒಂದು ಹರಕು ರುಮಾಲು,—ಇವೇ ಅವನ ಆರಿವೆಗಳು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಗಿನ ಮೂಲೆಗೆ ಹಣೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಾನು ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಾಸಕನೆಂದು ಪಾಯಪ್ಪನು ಜಗಜ್ಜುಹೀರು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಏಕಾಂಬರರಾಯರು ಒಂದು ನೆಹರು ಶರ್ಟ್ ಹಾಕಿ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅರಿವೆ ಗೆಲ್ಲ ಬಾದಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾದಿ ಕವನನಲ್ಲಿಯೇ ಬೈಂಡಾದ ತಮ್ಮ ಕವನಸಂಗ್ರಹವೊಂದನ್ನು ಏಕಾಂಬರರಾಯರು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ.)

ಭೀಮು:—(ತನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಂದ) ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದರು.

ಡಾಕ್ಟರು:—ಬರಲಿ! ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ! ಇವರಾರು? ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿ ಹಿಡಿದ ಹಳ್ಳಿ ಕೆಂಚನೊಡನೆ ವಾದ ಹೂಡುತ್ತ ಬರುವ ನೆಹರು ಶರ್ಟಿನವರು?

ಪಾಯಪ್ಪ:—ನಾವು, ರಾಯರ! ಗಾಬರಿ ಆಗ ಬ್ಯಾಡಂ! ನಾವೇನು ನಿಮ್ಮ ಟೀಮೂ ತೋಗೊಂಬೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ಬೀಸುಕಲ್ಲಿನ ಪದಗೋಳ ಹೇಳೋ ಧಾಟಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ರಾಯರು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು, ರಾಯರ! ಕಾಲೇಜಿನ ಮಂದಿ ಬರದ ಪದಾ ಅಂತ ತಮ್ಮ ನಾಕು ಕವಿತಾ ಅಂದು ತೋರಿಸಿದರು. ನೀವು ಟೀಸಿಸ್ ಅಂತ ಏನು ಹೇಳಿದರೇನು, ರಾಯರ! ನಮ್ಮ ತುರತುರಿ

ಪದಧಾಂಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕವಿತಾ ಆಗೋಣಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ನಾ ಹೇಳೋಡು. ನಿಮ್ಮಂಗ ಹಳ್ಳಿಯವರಂಗ ಎಲ್ಲಾ ರು ಬರದರ ಹಳ್ಳಾ ಹಿಡದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಈ ರಾಯರು ಅಂತಾರ. ಇದರಾಗ ಕರೇ ಯಾವದು ಸುಳ್ಳು ಯಾವದು ಒಮ್ಮೆ ನಿಕಾಲಿ ಮಾಡಿಬಿಡೋನು ಅಂತ, ನಾಕ ಮಂದಿ ಬಾಯಾಗ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕುಂತಿತ್ತು, ರಾಯರ! ಅದಕ ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಗಿ ಬಂದಿವಿ ನಾವು!

ಡಾಕ್ಟರು:—ಇದು ನಿನ್ನ foreword ಆತು. ಇನ್ನ ನೀ ಬರೆದಿದ್ದ ಬಂದ ಪದ ಹೇಳು, ಪಾಯಪ್ಪಾ, ನೋಡೋಣು.

ಏಕಾಂಬರರಾಯ:—ಇವ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹೇಳಿದ್ದು foreword ಉ. ಇನ್ನ ಮುಂದ ಬರೋದು ಬ್ಲಾಕ್. ಅಂತೂ ಇವ ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲ foreword block ಉ! ಈ ಹಳ್ಳೀ ಜನರ Tunes ಇವೆಯಲ್ಲ, ಆ Tunes ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಾವು ಹೊಸ ಜನರು ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಕು, ಡಾಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ್! ಅದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯ,—ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಬರೆದ ಹೋಳಿ-ಹುಣ್ಣಿ ಮೆ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ? ಬೀಸುಕಲ್ಲಿ ಹಾಡು, ಲಾವಣಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಅಂಬಿಗರ ಹಾಡು, ಹೊಲತಿಯರ ಹಾಡು,—ಇವೆಲ್ಲದರ Tunes ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿವೆ. Tunes ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾಯಪ್ಪ ನಂಧವರಿಗೆ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜನ ಬೋಳುವದ, ಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲದ ಪದ, ರಾಗವಿಲ್ಲದ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವಾರವಾದ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಲಿದೆ. 'ಅರಿತವರಿಗೆ ತಿ ಸುಲಭ ಹರಿಯ ವೂಜಿ..' ಇದರಲ್ಲಿಯ Tune ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ! 'ಅರಸುಗಳಿಗಿದು ಎ...ರ'—ಇಲ್ಲಿ 'ಎ'ದ ಸ್ವರವು ಧನುಷ್ಯದ ಟಂಕಾರದಂತೆ ಹೇಗೆ ಮಣಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿರಿ! 'ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾ.. ತಾ..ಳ' ಇಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳಕ್ಕೇ ನಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ನೋಡಿರಿ? ಹಳ್ಳಿಗರ ಸ್ಥೂಲ ಶೃಂಗಾರ—ವೇದಾಂತಗಳು ಅವರಿಗೇ ಇರಲಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅವರ Tunes ಮಾತ್ರ. Tunes! ಕಾವ್ಯದ ಬೇವಾಳ ತೂಗೊಂಡ ತಾನದಲ್ಲಿದೆ. Oh! for a life of Tunes rather than Tons of meaning! ಇಲ್ಲಿಯೇ, ನಿಮ್ಮ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬರಗುತ್ತೇನೆ, ಡಾಕ್ಟರ್! ನನಗೆ ಸಂಗೀತವನಾಧಿ ಬಂದಿತು.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸುಖವಾಗಿ ಬರಗಿರಿ, ಸಂಗೀತಸಾಧುಗಳೇ! ಪಾಯಪ್ಪ! ಈಗ ನಿನ್ನದೊಂದು ಪದ ಹೇಳು, ನೋಡೋಣ!

ಪಾಯಪ್ಪ:— ಮಾತುಮಾತಿನಾಳು ಮಲರೋಗ ಹಾಯತದ ನೋಡ್ತಿ, ರಾಯರಿಗೆ! ನಮ್ಮೂರಾಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಿದರು. ಇಕಾ! ಹೇಳತೇನಿ ಪದಾ, ರಾಯರ! (ಏಕತಾರಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ)

ಎಲ್ಲರಂಥವನಲ್ಲ ನನ ಕಲ್ಲಾ |
ಸಾಯಕಲ್ಲೇರಬಲ್ಲಾ || ಪ ||
ಎಲ್ಲರಂಥವನಲ್ಲ ಕಲ್ಲಾ |
ಎಂಥ ಸಾಯಕಲ್ಲು ನಿರಬಲ್ಲಾ |
ನಿರಿ ಇಳಿದೂ ದಿನ್ನೆ ಹತ್ತಿ
ಕೈಯ್ಯಬಿಟ್ಟು ಕುಣಿಯಬಲ್ಲಾ || ೧ ||

ಕೈಗಳೆರಡೂ ಚಕ್ರ ಹಿಡಿದೂ |
ಕಾಲ್ಗಳೆರಡೂ ತೂಕವಿಟ್ಟೂ |
ನಿಳು ಕೋಟಿ ಮೈಲು ದಾಟಿ |
ಲಾಗ ಹಾಕತ ಸಾಗಬಲ್ಲಾ || ೨ ||

ಗಾಳಿ ಬರಲೀ, ಗಾಳಿ ಬರಲೀ |
ಮಂದಿ ಬರಲೀ ಹಂದಿ ಬರಲೀ |
ಢಣಣ ಢಣ ಢಣ ಗಂಟಿ ಬಾರಿಸಿ |
ಟಣಣ ಟಣ್ಣನೆ ಜಿಗಿಯಬಲ್ಲಾ || ೩ ||

ಲ್ಯಾಂಪು ಇರಲೀ ಇಲ್ಲದಿರಲೀ |
ಕತ್ತಲಲ್ಲಿಯೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ |
ಮುಗಿಲು ಟೊಂಗೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಹರಿದೂ |
ತನ್ನ ಲ್ಯಾಂಪನು ಮಾಡಬಲ್ಲಾ || ೪ ||

ಏಕಾಂಬರರಾಯ:— (ಚಟಕನೆ ಸೋಫಾದ ಮೇಲಿಂ ದೆಡ್ಡು) ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ Tune ನೋಡಿರಿ, ಡಾಕ್ಟರ್! ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸಕಾಲದ ಕನ್ನಡವೆಂದು ಕೂಗಿ—

‘ ರಕ್ಷಣೆ ಕರನಾ !

ಟಕ ದೇವೀ ಸಂ-

ರಕ್ಷಣೆ ಕರನಾ !

ಟಕ ದೇವೀ ! ’

ಎಂದು ‘ಕರ್ನಾಟಕ ದೇವಿ’ಯ ಪ್ರಾಣ ಟುಕುಟುಕು ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಕವಿತೆ ಹೇಳಿ ಟಕಮಕ ಜನರ ಮೋರೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವ ಕವಿಗಳಿಗೇನು ಹೇಳಬೇಕು ?

ಗಳಗಳ ಅಳುದನಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡುತ
ಸಣ್ಣಲಿ ಸೊಂಡಿಲಿ ಬಕಬಕ ನುಂಗುತ
ಅಳಿಗಾಲದ ಗೂಗಿ,

ಕರೆಯಲು

ಮಾರಿಯಂತೆ ಕೂಗಿ:—,

ಇದರಂತಹ ರಾಗಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ, ಇಂದು !

ತೆಂಗಿನೆಣ್ಣೆಯೇ ನಿನ್ನನಿಳುಹುವಾ

ಸೀಗೆಯ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯೆಂದಿಗೆ ಬಹುದೋ !,

ಎಂದು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ-ಸೀಗೆಯು ಸಂಬಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಇಂದಿನ ಕವಿಗಳು Tunes ಹಿಡಿದು ಹಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಡದಿರು ನಿ ಹೆಣ್ಣೆ !

ಗೋಲಿಗುಂಡಾಡದಿರು

ಮನೆಯವರು ಬೇಡನಲು

ಗುಂಡನಾಡುವದುಂಟೇ ?

ಗುಂಡು ಬೋದಿಗೆ ದೀಕಿ

ಕೈಯೆಲ್ಲ ಕೊರೆದಾವು

ಅಡದಿರು ನಿ ಹೆಣ್ಣೆ !

ಗೋಲಿಗುಂಡಾಡದಿರು.,

ಎಂದು ಬೋಳುವದಗಳನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕವಿಗಳು ಸ್ವರಸಂಗೀತವನ್ನೇ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ತಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಕೆಲವು ಸ್ತುತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ.

ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್

ತುಮ್ ತುಮ್

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತೆ !

ತಂಗೀ !

ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು !

ಅತ್ತೀ ಮುನಿಗೆ ಹೋಗುವಾಕೀ

ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್
ತಂಗೀ !

ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್ ತುಮ್
ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಮಾವನ ಮನಿಗೆ

ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್
ತಂಗೀ

ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್ ಹಮ್

ಸಾಲೆಯ ಜಗಲಾ ಭೋದಿ ಸಪ್ತಳಾ

ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್
ತಂಗೀ

ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್ ಭಮ್
 ಇಷ್ಟಕ ಬಿಡದೇ ಮಾಸ್ತರ ಹೊಡಡಾ
 ರಮ್ ರಮ್ ರಮ್ ರಮ್ ರಮ್
 ತಂಗೀ
 ರಮ್ ರಮ್ ರಮ್ ರಮ್ ರಮ್
 ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದರೂ ಅಂಕಿ ಬಂದವೋ
 ಘಮ್ ಘಮ್ ಘಮ್ ಘಮ್ ಘಮ್
 ತಂಗೀ
 ಘಮ್ ಘಮ್ ಘಮ್ ಘಮ್ ಘಮ್
 ಗುಂಗೀ ಹುಳದಂಥ ನಾದಹುಟ್ಟಿತೋ
 ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್
 ನನಗೊಂದ
 ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್ ಗುಮ್

ಇದರಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಿ ಸಂಗೀತದ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯವಾಗ ಬೇಕು, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ! ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮಗೀನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪದ್ಯನ ಪದಗಳು ಸಮಗೀ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರಬಹುದು.

ಡಾಕ್ಟರ:— ಅದೇಕೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಹೇಳೋ ಪಾಯಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಪದದ ಅರ್ಥ ಹೇಳು !

ಪಾಯಪ್ಪ:— ಅರ್ಥಕ್ಕೇನು ಬಡತಾನರೀ, ರಾಯರ! ಹತ್ತು ಅರ್ಥ ಹೊಂಟಾ ವು ಈ ಪದದಾಗ ! ಸಾಯಕಲ್ಲಂದರೂ ಸಂಸಾರ!—ಸಾಯೋ ಕಲ್ಲು! ನಮ್ಮ ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಅಂದರೂ ನರಹುನಸಾ, ಗಂಡಸು! ತೆಗ್ಗಿರಲಿ, ದಿನ್ನಿ ಇರಲಿ,—ಗಂಡಸಾದವ ಯಾರಪ್ಪಗೂ ತಾ ಹಿಡಿದ ಹಾದಿ ನಿಜೋದಿಲ್ಲ! ಅದಿರಲಿ ರಾಯರ! ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುರತುರಿ ಪದ ಹೇಳತೇನಿ ಕೇಳ್ವಿ. ಅದರ ಶಂಖ ಒಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲಾ ! (ಏಕತಾರಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತ.)

ಹೊಂಟಿಯಲ್ಲೋ ಪತ್ರಿ ಭೀಮಣ್ಣಾ
 ನೀ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ || ಪ ||

ಹಿಂದ ಅಳತಾಳ ಹೇಣ್ಣಿ ಸಾವಿ |
 ಮುಂದ ಅಳತಾನ ಮಗ ಘೇರಾ |
 ಹಿಂದ ಅಳುವಕಿ ಹೇಣ್ಣಿ ಅಲ್ಲಾ |

ಮುಂದ ಅಳುವವ ಮಗನು ಅಲ್ಲಾ || ೧ ||

ಡಾಕ್ಟರು:— ಏಕಾಂಬರರಾವ, ಹಳ್ಳಿಯ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವ ನೀವು ಇಂದಿನ ಜನಪದ

ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. Percy's Reliques ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿರಿ. Tunes, Tunes ಎಂದು ಕುಳಿತರೆ ಮನುಷ್ಯ ಬರಿ Tuning fork ಆಗಿ ಬಿಡಬಹುದು. ನಾದದ ನಾದ ಹತ್ತಿದವನಿಗೆ ಉನ್ನಾದವಾಯಿತೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಶಬ್ದವಿಲಾಸ ಇವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗ ಬೇಕು? ಮತ್ತೆ ಕಾವ್ಯವಾದರೂ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ನಿಮಗೆ? ಗಮಕಿಗಳ ಗಿರಡಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಕಾಗಬಿಡಬಹುದಲ್ಲ? ಭೀಮೂ ! The meaning of Poetry— ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು—ಮತ್ತೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಅರ್ಕಿ ನಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ Brain Tonic ನ ಒಂದು ಬಾಟಲಿ,—ಇವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ರಾಯರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು

(ಭೀಮು ಏಕಾಂಬರರಾಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ)

ನೀನು, ಪಾಯಪ್ಪ! ದಿನಾಲು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಪದ ಬರೆದು ಅತಿಸಾರವಾಗಿದೆ ನಿನಗೆ! ಮನುಷ್ಯನೆಂದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಸಂಯಮ ಬೇಕು. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಹಾಡ ಹಾಡು. ಲಳ ಕೋಟಿ ಭುವನಗಳ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಪರ್ವತ, ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ೧೪೪ ಗಿಳಿಗಳು,—ಎಂದು ಪೀಜಗಣಿತದ ಅಂಕಿಯಿಂದ ಅಂಕಿಗೆ ಹಾರುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು,— ಒಂದು ಗಿಳಿ ಹೋಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಗಿಳಿಗಳಾದವು.—ಎಂದು ಒಗಟ ಹಾಕುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಮಾತಾಡು. ಭೀಮೂ, ಈ ಪಾಯಪ್ಪನಿಗೆ ಅಪದ್ಧ-ಕವಿತಾ-ಬದ್ಧತಾ-ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸು. ಹೂಂ, ನಡೆ! ಇನ್ನು ಮಾತಾಡಬೇಡ !

(ಇವರು ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರು ಉದ್ದ ಕೂದಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕಾ:ಲರ್ ಶರ್ಟೊಂದರ ಮೇಲೆ ಬೇರೂರ ಕೋಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಳಿಯರಿವೆಯ “ ಪಾಟಿಲ್ಲನು ” ಹಾಕಿ ಕರಿ ಬೂಟು ಮೆಟ್ಟಿದರೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು Cap ಇಲ್ಲವೆ ಸಾದಾ ಟೊಪ್ಪಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ‘ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಮಾತಾಸಿತ ’ ಎಂದು ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕೋಟಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದೆ. ಹೊಸ ನಮೂನೆ ಚಾಳೀಸು ಧರಿಸಿ ಕೂದಲವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಾಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು ದುಮುದುಮು ಉರಿಯುತ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.)

ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರ್:—(ತಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡುವ ಡಾಕ್ಟರ್ ರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ) ಹಾಗೇಕೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ! ನಾನಿದ್ದೇನೆ ನಾನು,— ನೂತನ ಕಾವ್ಯದ ಪಿತಾಮಹ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸಿಯರನ ಚಿಗಪ್ಪ ! ಮಿಲ್ವನ್ನನ ಮುತ್ತುಜ್ಜ ! ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವು ಸುರುವಾಗಿದ್ದು ಯಾರಿಂದ ? ಮೇಲೆ ಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ) ನನ್ನಿಂದ ! ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬರೆಯುವದು 'ಫುಂಟಸೀಟ' ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ! ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನವೆಂದು ತಿಳಿದೇಬಿಡಬೇಕು ನೀವು ! ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಾರು ಡಾಕ್ಟರ್ ! ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬರೆದವ ನಾನು.

ದೇವರ ಅಳ್ಳಿಟ್ಟನ ಗಂಟು :

ಚಂದ್ರನೆಂಬ ಹೆಸರದಕುಂಟು

ಎಂದು ಹಿಟ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿರುವ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯನ್ನು ನಾನಲ್ಲದೆ ಯಾರು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು ? ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಭಾವಗೀತೆಗಳು ಹೇಗೆ ಬಂದವು ? ಹೇಗೇನು ? ನಾನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆನೆಂದು !

ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು

ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪನು

ಚಹವ ಕುದಿದು ತುಟಿಯನೊರಸಿ

ಇಟ್ಟ ತನ್ನ ಕಪ್ಪನು

ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಟ್ರಾ:ಕೀ ಭಂದಸ್ಸನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಂದೆ ! ಸರಳರಗಳೆ ಹೇಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದು, ಗೊತ್ತೋ ? ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಂತೆ ನಾನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅಂದರೆ ತಪಾಸಿಗೆ ಹೊರಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಣ್ಣದ ಬಿಟ್ಟಿಗಳು ಒಂದೇ ದೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹೂಜೇನನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ದನಕಾಯುವ ಹುಡುಗ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಹರಿದುಹಿಟ್ಟು. ಆಗ ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಒಂದ ಶಾಪದಿಂದ—

‘ ದನ ಕಾಯುವಾತನೇ ! ಹೋಗು, ನೀ ಕುರಿ ಕಾಯಿ ! ’

ಎಂಬುದರಿಂದ,— ಸರಳರಗಳೆಯ ಭಂದಸ್ಸು ಹುಟ್ಟಿತು ! ನಾನು ಮಾಡಿದ ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ, ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್ ! ನಾನು ಸಾಹಸ ಪಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಗ್ಲರ ಭಂದಸ್ಸು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಇನ್ನೂ ನೂರು ವರ್ಷ ಹಿಡಿತಿದ್ದವು ; ನೂರು ವರ್ಷ ! ನಾನೆಂದರೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ?

ಡಾಕ್ಟರು:—(ಶಾಂತಚಿತ್ತದಿಂದ) ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರೇ ! ಸ್ಕೂಲು ಲೂಜಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ—ತಲೆ ತುಂಬ ಮಾತನಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದುಬಿಡುವ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೇನು ತಿಳಿಯಲಿ ?

ಅ. ಚಾ:ಸರ್:— ಹುಚ್ಚು, ಆವೇಶ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ— ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿಗಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳು. ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ದೈವಿಕತೆಯಿದೆ, ಡಾಕ್ಟರ್ ! ಅದಿರಲಿ, ನಾನು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವರ್ಷವರ್ಧನೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲ ? ವರ್ಷವರ್ಧನು “ We are seven ” ಎಂಬ ಗೀತೆಯನ್ನು ಬರೆದ. ನಾನು ‘ ಏಳು ಕನ್ನಿಕೆಯರು ’ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಳಿರ ಬೇಕಾದರೆ !

ಏಳು ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಬಂದು

‘ ಏಳು ಮಂದಿ ನಾವು ’ ಎನಲು

ಎಂಟು ಎಂದರೆನು ನಿಮ್ಮ

ಗಂಟು ಹೋಯಿತೆಂದೆನೋ—

ಗಂಟು ಹೋಯಿತೆಂದೆನು.

ನಿನ್ನೊಳೊಬ್ಬರಿರಲು ಅಮಮ !

ಡುಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಸದ್ವಿಮುದ್ದು

ಎಂಟು ಎಂದರೆನಗೆ ಪಾವ

ವಂಟದೆಂದು ನುಡಿದೆನೋ— ಅಂಟದೆಂದು ನುಡಿದೆನು.

ಅದಕೆ ಅವರು ಕೋಪಗೊಂಡು

ಕದವ ನೂಕಿ ಹೋದರತ್ತ

ಏಳೆ ಇದ್ದರೆನು ? ಸುಳ್ಳೆ

ಗೋಳುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆನೋ—ಗೋಳುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆನು.

ಏಳು ಕನ್ನಿಕೆಯರೆ ! ಮತ್ತೆ

ಮೇಳಗೊಂಡು ಬನ್ನಿರವ್ವ !

ಏಳೆ ಇರುವಿರೆಂದು ಹೇಳಿ

ಬಾಳ್ವೆ ನಡಿಯೊಳೆಂದೆನೋ—ಬಾಳ್ವೆ ನಡಿಯೊಳೆಂದೆನು.

ಡಾಕ್ಟರು:— ವಾ ಹ ವಾ, ಅಭಿನವಚಾ:ಸರರೇ ! ನೀವು ವರ್ಷವರ್ಧ ಎಂಬುದು ನಿಜ. You are worth your words. ನಿಮ್ಮ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ,—ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ !

ಅ. ಚಾ:ಸರ್:—ನನ್ನ ಕಥೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದಿರಾ ! ಕನ್ನಡದ ಶಿಲ್ಪಕವಿ ನಾನು ! ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬರೆದವ ರಾರು ? ನಾನು, ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬ್ ! ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ.

ಮಂಟಪಕ್ಕುಗಳಂತೆ ಎಂಟಿದೆಯ ನಲ್ಕೆಯಲಿ
ಗಂಟುಬಿದ್ದೆವು ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗೆ ನಾವು
ಜಗಳವಾದುವ ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದನೇಕೆಂಬ
ದೇವರಿಗೆ, ಹೆತ್ತ ಹೆಗ್ಗಣವು ನಾವು.
ಕಾರಿನಲಿ ನಲಿಯುವವು ತಾಸಿಗನ್ನೂರಾ ಮೈಲು
ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಕೊಡಲೊಬ್ಬ ಒನ್ನ ಕಾರು.
'ನಾ ಹೊಡೆವೆ ನೀ ಹೊಡೆವೆ'ನೆಂಬ ನಲ್ವಗಳದಲಿ
ಕಾರು ಬಿದ್ದಿರಲಾಗಿ ಚೂರು ಚಾರು!
ಪೋಲಿಗಳು ಮೆರೆಯುವವು ಹಾಯಾಗಿ ರೋಕಾಗಿ
ಮರಣವೆಂಬಂಥ ಹುಟ್ಟಿರನು ಬರುವನಕ
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗೆರಸೊಪ್ಪೆ ಟ್ಪಪ್ಪು ಮುಗಿಸುವವಯ್ಯ!
ತಾಳು ಮುಸಲೀನಿಯೇ! ಅಲ್ಲಿತನಕ!

ಅಥವಾ ಈ ನಲ್ವಾಡನ್ನು ಕೇಳಿರಿ!

ನನ್ನ ಮೊಗಸು ನಿನ್ನ ಮೊಗಸು
ನನ್ನ ಫಣಸು ನಿನ್ನ ಫಣಸು
ಒಂದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಭಾವ ನನ್ನೊಳೆದಿತ್ತು.
ಒಂದೆಯಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ-
ಯೆಂಬ ತಿಳಿವು ಬಂದ ಮೇಲೆ
ನನ್ನ ನಿನ್ನ ನಡುವೆ ಹಿರಿಯ ಜಗಳ ಬಿದ್ದಿತು!
ದಿನವು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ
ಮೊಗಸರೆಯುವೆ ನೀನು, ಬಾಲೆ!
ಮೊಗಸರೆಯುವ ತನಕ ನಮ್ಮ ಜಗಳ ತಪ್ಪದು.
ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸು ತಿಂದು ಬಾಳ್ವೆ
ಇದರ ಕಣಸು ದಿನವು ಕಾಣ್ತೆ
ಇಂಥ ನೀಚ ನನಸು ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳೊಪ್ಪದು.

ಡಾಕ್ಟರು:—ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರೇ, ಸಾಕುಮಾಡಿರಿ!
ಆಂಗ್ಲಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದು,
ವಿಲಾಯತಿಯ ಮಣ್ಣು ತಿಂದು ತಿಂದು,—ನಿಮಗೆ
ಪಾಂಡುರೋಗವಾಗಿದೆ! ಈ ರೋಗದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಅಜೀರ್ಣ
ದಿಂದ ಆಮಾತಿಸಾರವು ಬೇರೆ ಕೂಡಿದೆ! ಅಂತೇ ಒಂದರ
ಮೇಲೊಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ನೀವು ಹೀಗೆ ಎಸರ್ಜಿಸುತ್ತಿ-
ದ್ದೀರಿ; ಮೌನದ ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೀವು ಕೆಲವು ದಿನ
ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಸಲ್, ಕಲ್ ಎಂದು ಬಡಬಡಿಸುವ ನೀವು
ತಿಳಿಗನ್ನಡದ ನೆಲ್ಲೀಕಾಯ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ
ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹದ್ದುಪಾರುಮಾಡಿ
ಆ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ ಎ.ವ್ಹನ್ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ
ಬರ್ಫವನ್ನು ತಿನ್ನಿರೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕಾದೀತು!

ಭೀಮು:—(ತನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ)
ದಿನಕರ! ದಿನಕರಾ! ಬೇಗ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:—ಯಾಕೋ ಭೀಮು! ಇಷ್ಟೇಕೆ ಒದರಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ? ಎನಾಯಿತು?

ಭೀಮು:—(ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಬಂದು) ಕಿ ಶೋರ ಕ ವಿ
ಗಳಿಗೆ ಕಾವ್ಯಸಮಾಧಿ ಬಂದು ಘಟಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾ-
ರಂತೆ! ಬದ್ದಲ್ಲೆಯೇ ಕವಿತೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುರುವು ಮಾಡಿ-
ದ್ದಾರಂತೆ!

ಡಾಕ್ಟರು:—ನಾ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನಿಲ್ಲಿ
ಸೋಫಾ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಒಂದು Smelling Salts ಬಾಟಲಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿರು. ಇಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ತಂದು ಅವರನ್ನು
ಮಲಗಿಸೋಣ. ಅಭಿನವ ಚಾ:ಸರರೇ! ಕಿಶೋರರನ್ನು
ಘಟಾರದೊಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿ ನಡೆಯಿರಿ.
ನಿಮ್ಮಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅಪ್ಪಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿ!

ಅ. ಚಾ:ಸರ:—ಅಲ್ಲ, ನಾನು....

ಡಾಕ್ಟರು:—ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ,—ಎನೂ ಇಲ್ಲ. ನಡೆಯಿರಿ!
(ಕೈಹಿಡಿದು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ಭೀಮು:—(ಸೋಫಾ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು
ಚಾದರವನ್ನಿಡುತ್ತ) ಮಲರೋಗ ಬಂದಾಗಲಿ, ಮಿತಿಮೀರಿ
ಕುಡಿದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಈ ಕವಿಗಳು ಎಷ್ಟರ ತಪ್ಪಿ
ಘಟಾರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು 'ಕಾವ್ಯ
ಸಮಾಧಿ' 'ಕಾವ್ಯ ಸಮಾಧಿ' ಎಂದು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇವೆ.
ದೊಡ್ಡವರಿದ್ದರೆ ಕಾವ್ಯ ಸಮಾಧಿ, ನಮ್ಮಂಥವರಿದ್ದರೆ
ಮಲರೋಗ,—ಜಗತ್ತಿನ ನಿಯಮವೇ ಹೀಗೆ.

(ಡಾಕ್ಟರರೂ ಶರಣೇಂದ್ರ ಕವಿಗಳೂ ಕಿಶೋರ ಕವಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿ
ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶರಣೇಂದ್ರ ಕವಿಗಳು 'ಮದ್ರಾಸಿ'ಯವರ
ಹಾಗೆ ಫೋತರವುಟ್ಟು 'ಮಕಪ್ಪ'ದ ಕೂದಲವನ್ನಷ್ಟು ತಲೆಯ
ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ದ ಕೋಟೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ.
'ಶಿರಸ್ತಾಣ'ವನ್ನು ಅವರು ಧರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೊರೆಯ
ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೀಸೆಗಳಿವೆ. ಕಿಶೋರ ಕವಿಗಳಂತೆ ಅವರು
ಮೀಶೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಇಳಿಸಿಲ್ಲ. ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಕಿಶೋರ ಕವಿ
ಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಅವರ ಪೋಷಾಕು ಕಂಡಾಗ,—ನಿರಿಗೆಗಳನ್ನು
ಮುರಿಯದೆ ಅವರು ಜರದಂಚಿನ ಫೋತರವನ್ನು ಟ್ಪಿರುವದೂ,
ಬಿಳಿಯ ಬನೀನು ಶರ್ಟ್ ಹಾಕಿರುವದೂ ಹಾಗೂ ಬಂಗಾಲಿ
ಬಾಬುಗಳಂತೆ ಒಂದು ಶೆಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವದೂ ಕಂಡು
ಬರುತ್ತದೆ.)

ಡಾಕ್ಟರು:—ಹೂಂ! ಭೀಮೂ, Smelling Salts!

ಭೀಮು :—ಇಲ್ಲಿದೆ. (ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಬೂಚು ತೆಗೆದು ಬಾಟು ಯನ್ನು—ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿದ ಕಿಶೋರ ಕವಿಗಳ ಮೂಗಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದೊಡನೆ ಅವರು ಮಿತಿಮೀರಿ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಹೊರಳಿ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಮತ್ತೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.)

ಡಾಕ್ಟರ :—ಭೀಮು ! ನಿನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ನಡೆ. ನಾನೂ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಐದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಕಿಶೋರರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರಾಗುವ ವರೆಗೆ ಶರಣೇಂದ್ರ ಕವಿಗಳೊಬ್ಬರೇ ಅವರ ಪತ್ತರ ಇರಲಿ. ಶರಣೇಂದ್ರರೇ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿರಿ ನೀವು.

(ಭೀಮು ಹಾಗೂ ಡಾಕ್ಟರರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಶರಣೇಂದ್ರರು ಕಿಶೋರ ಕವಿಗಳ ತಲೆಯ ಬದಿಗೆ ಕುರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.)

ಕಿಶೋರಕವಿ :—(ಇನ್ನೂ ಕಾವ್ಯಸಮಾಧಿಯ ಮಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ)

ಕಾಫಿಯು ನಾನು ಚಹುವೂ ನಾನು
ಅದ ಗಟಿ ಗಟಿ ಗಟಿ ಕುಡಿದವ ನಾನು
ಕುಡಿದೂ ಇಲ್ಲಿಂದಿನವನ ನಾನು
ಶಿವಾ ಶಿವಾ ! ಹರ ! ಸಾಂಬ ಶಿವಾ !

ಶರಣೇಂದ್ರ :— ಏಳೋ ! ಮಕ್ಕೇ, ಹತ್ತು ಬಾಟು ಸ್ತೊಲಿಂಗಸಾಲ್ವು ಡಾಕ್ಟರು ಮೂಗಿಗೆ ಹಿಡಿದಾಗ ಎಚ್ಚರಾಗತು ನಿನಗೆ ! ಇನ್ನೂ ಸೀಲಗಿರಿ ತಾಳದ ಕಾಫೀರಾಗ ದಲ್ಲಿದ್ದೀ !

ಕಿಶೋರಕವಿ :— (ಇನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ)

ಚಹವನು ಕುಡಿಯದೆ ಬಾಳುವದೆಂತು ?
ಕುಡಿಯದ ಪ್ರಾಣಿಯು ಕೇಳು ವಿತಂತು !
ಆಕಳು ನಾನು. ಹಾಲೂ ನಾನು
ಆಕಳ ಶಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಯು ನಾನು
ನಾನೂ ನೀನು ನೀನೂ ನಾನು !
ಶಿವಾ, ಶಿವಾ ಹರ ! ಸಾಂಬ ಶಿವಾ !

ಶರಣೇಂದ್ರ :—ಏ ಶತಮೂರ್ತಾ ! ಇನ್ನೂ ಮಜ್ಜಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮ್ಮತಿ ಎತ್ತುಗಡ್ಡು ರಕ್ತನ ಹೆಂಡವನ್ನಿಷ್ಟು ತಂದು ಕೊಡಲೇನು ? ಸಮಾಜಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕವಿ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವನನ್ನು ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನು ಹೀಗೆಯೇ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾನೆ ! ವೇದಾಂತವನ್ನು ಕುರಿತು ಕವಿತೆ ಒರೆಯಲು ಹೊರಟರೆ ಅಗುವದೇ ಹೀಗೆ ! ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ದಾರಿ ತುಳೆ ನೀನು.

ಕಿಶೋರಕವಿ :— (ಅರ್ಧ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ) ಯಾರವರು ? ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಭಂಗಿಸಬೇಡಿರಿ. ರವರವ ಸರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದೀತು !

ಹೊಲವೂ ನಾನು ಬೇಲಿಯು ನಾನು
ಹಲೆಹಲೆ ಎನ್ನುವ ಹಳಬನು ನಾನು
ಹಣ್ಣು ನಾನು ಗಂಡೂ ನಾನು
ಹೆಣ್ಣಿಂಡಿರದ ನಪೂಂಸಕ ನಾನು
ನಾನೂ ನೀನು ನೀನೂ ನಾನು
ಶಿವಾ ! ಶಿವಾ ! ಹರ ! ಸಾಂಬ ಶಿವಾ !

ಡಾಕ್ಟರು :—(ಒಳಗಿನಿಂದ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದು) ಎನು ! ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚರ ವಾಯ್ತೆ ? ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬೀಗ ಹಾಕಬೇಕೇ ? ಇಕಾ, ಕಿಶೋರ ಕವಿಗಳೇ ! ನೀವು ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಲ್ಲೋ ಫಾರ್ಮ್ ಕೊಡಬೇಕಾದೀತು. ನಿಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕವಿಗಳು ಕಾದುಹೋಗಿವೆ. ಎಲ ! ಮತ್ತೆ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತೀರಲ್ಲ ! ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಯುಕ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಈ ಕವಿತೆ ನೀವು ಮುಂದುವರಿ ಸಿದರೆ,—ನಿಮಗಿಂತ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಕವನವನ್ನು ನಾನು ಹೊಸೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಶರಣೇಂದ್ರ ಕವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಲಿ.

ಕಿಶೋರಕವಿ :— (ಮೊದಲಿನಂತೆ)

ದೌತಿಯೊಳಿರುವಾ ಮಸಿಯೂ ನಾನು
ಮೈಯೊಳಗಿನ ಒಣಹಸಿಯೂ ನಾನು
ಎದೆಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಹ ಕಸಿವಿಸಿ ನಾನು
ಸಾಂಬಶಿವಾ ! ಹರ ! ಸಾಂಬಶಿವಾ !

ಡಾಕ್ಟರು :— ಅಹಾ ! ಕವಿಗಳೆಂದರೆ ನೂತನ ಬ್ರಹ್ಮ, ನೂತನ ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ,— ಅದೇ ಇರಬೇಕು ಈ ಮಾತು : ನಾನು ನೂತನತರ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ,— ಕೇಳಿರಿ ; (ಕಿಶೋರ ಕವಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ)

You're the Top,
You're Mahatma Gandhi,
You're the Top,
You're Napoleon Brandy,
You're the purple light,
Of a Summer Night
In Spain
You're the National Gallery,
You're Garbo's Salary,
You're Cellophane,

ಕಿಶೋರಕವಿ:— (ಚಟಿಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು) ನನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದವನಾವನೋ ತನ್ನ ಕವಿತೆಯನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತಿರು ವಂತೆ ಕೇಳುವದಲ್ಲ! ನನ್ನಿಂದ ಅವನು ಕಲಿತನೋ, ಅವ ನಿಂದ ನಾನು ಕಲಿತನೋ? ನನ್ನಿಂದ ಅವನು ಎಚ್ಚಿಸಿದನೋ, ಅವನಿಂದ ನಾನು ಎಚ್ಚಿಸಿದನೋ,— ಇದು ಬಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಮಾತು, ಬಾ! ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಬಂಧು! (ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವನು.)

ಡಾಕ್ಟರು:— ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಬಂಧುವೂ ಅಲ್ಲ, ಕಾವ್ಯಬಂಧುವೂ ಅಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹುಚ್ಚ ನಲ್ಲಿ ನನಗರ್ಥ ಪಾಲು ಕೊಡಲು ಬಂದಿರೇನು? ಎಚ್ಚರಾಗಿ ದ್ದರ ಮುನ್ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸ್ ಬಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗಿರಿ.

ಶರಣೇಂದ್ರ:—ಬನ್ನಿರಿ, ಕಿಶೋರಕವಿಗಳೇ! ಇನ್ನು ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿರಿ. ಈಗ ನಿಮಗಾದ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಸಾಕಾಗಿಲ್ಲವೇ!

ಕಿಶೋರಕವಿ:— ಇದೇನು! ತತ್ವವು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರ ದಿದ್ದರೇನಾಯಿತು? ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವದು ಸುಳ್ಳೆ? ನಾವು ಕವಿಗಳು. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬ್ರಹ್ಮವೇ—ನಮ್ಮ ಕೈಗಂಟು. ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಪಿ. ನಮ್ಮ ವಾಹನ ವೇದಾಂತಕ್ಕೇ—ಸರಿ! ನಾವೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳು. ಬರಿ ಮಾತು. ದೇವನೇ ಈ ಕವನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆವ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹ. ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣ್ವು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಭಂಗಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:— (ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಒಂದು ಏನು?

ಕಿಶೋರಕವಿ:— ಒಂದು ಭಂಗಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಓಹೋ ದೇವರಿಗೆ ಈ ಮೊಸ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಬೇರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಾ ನೀವು? ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಶುಭಸ್ಸು ಶೀಘ್ರ. ಇಲ್ಲಿಂದ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಹೋಗುವಿರೋ ಅಷ್ಟು ನಿಮಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯದು.

ಕಿಶೋರಕವಿ:— ಮೋಗುತ್ತೇನೆ, ಡಾಕ್ಟರೆ, ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಸಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. We have our exits and our entrances.

ಶರಣೇಂದ್ರ:— ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಗೋಳು ಒಂದಿರುವದು ಅದೇ ಕಾರಣ. We have more entrances than exits. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಳೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಮಂದಿ—ಮಂದಿ, ಮಂದಿ!

ಬಸ್ಸಿನಲಿ

ಸೆನ್ನಸ್ಸಿನಲಿ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಓ ಮೋ ನೀವೂ ಕವಿ ತೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಿರಾ?

ಶರಣೇಂದ್ರ:— ನಮ್ಮ ಕವಿತೆ ಬೇರೆ, ಡಾಕ್ಟರೇ! ನಾವು ಬ್ರಹ್ಮೋ ಸಮಾಜದವರು,—ಆದರೆ ಸಮಾಜವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪಂಥದ ಕವಿಗಳು ನಾವು. ನಮಗೆ ಶೈಲಿಯ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದರೆ—ಸಮಾಜದಂತೆ ನಮ್ಮ ಶೈಲಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಂತೆ ಒಂದು ಕಾಲು ಪಾಲು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಒಂದೂ ವರೆಕಾಲು ಇಂಗ್ಲೀಷು, ಅರೆಕಾಲು ಉರ್ದು, ಅರೆಕಾಲು ಮರಾಠಿ-ತಮಿಳು, ಅರೆಪ್ರಾಣ ಕನ್ನಡು,—ಹೀಗೆ ಶಬ್ದ ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಾವು ಮೊಸದೊಂದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿನ ಸಮಾಜವು ಬೇನೆ ತಿನ್ನುತ್ತ ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಘವಾತ ಹಿಡಿದಿದೆ. 'ವೈಯ್ಯಾಕರಣಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದೊಳಗಿನ ಬಯ್ಯಾರವೊಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗುಳಿದೆ ವ್ಯಾಕರಣವು ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದರ ತೀರ್ಥವೊಂದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ—ನಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.

‘ನಳು ಮುಗ್ಗಲಗೇಡಿ!

ನಳೀತೇ! ಏ! ಪೋಡಿ!

ನಳು, ಬಂತು ದರೋಡಿ!’

ಎಂದು ದೇಶದ ದರೋಡೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ನಾವು ಜನರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ:

‘ಚಟಪಟ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಲೆಯನು ಕಿರಿಯಾಕ

ತಂಗಿನ ಕಾಯೇನೋ! ಬಿಕನಾಶಿ!’

ಎಂದು ರಂಡೆಮುಂಡೆಯರ ತಲೆಯನ್ನು ಬೋಳಿಸುವ ಮುಂಡೇಗಂಡರಿಗೆ ನಾವು ಬಯ್ಯಿದ್ದೇವೆ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಓಹೋ! ಮೊದಲೇ Safety Razors ಹೊರಟು ಹಜಾಮರಿಗೆ ಗಿರಾಕಿ ಕಡಿಸು. ವಿಧವೆಯರೂ Valet Razor ಇಟಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ಹಜಾಮರ ಗತಿಯೇನು?

ಶರಣೇಂದ್ರ:—ಹಾಗಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ! ಪಾಪ, ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ನಾವು. ಅದಿರಲಿ, ಮುಂದೆ ಕೇಳಿ.

ಭಂಡನಾಗಬ್ಯಾಡಾ |

ಜಗದೊಳು

ಹೆಂಡವ ಕುಡಿಬ್ಯಾಡಾ ||

ಹೆಂಡವ ಕುಡಿದೂ ಕಂಡ ಕಂಡ ಹಾಂಗೆ

ದುಡ್ಡು ದುಗಾಣೆ ಕಳಕೋಬ್ಯಾಡಾ !

ಫಂಡಿಗೆ ಕೊಡು ಮೂಢಾ

ಜಗದೊಳು,

ಫಂಡಿಗೆ ಕೊಡು ಮೂಢಾ ! '

ಎಂದು ಜನರಿಗೆ,— ಫಂಡಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿರಿ, ಎಂದು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ !

ಕಿಶೋರಕವಿ :— ಈ ಫಂಡಿನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಶರಣೇಂದ್ರರು ಕೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡಿರಿ ಡಾಕ್ಟರೇ, ಅದು ಹೀಗೆ ಬರಬೇಕು—ಬೇಕಾದರೆ ಶರಣೇಂದ್ರರ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ—ರತ್ನದಂಧ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಋಣಕುಲವೆ ಹಿರಿದಂಡು

ಜಗದ ದುಡ್ಡೇ ಫಂಡು

ಫಂಡಿಗಿರುವಾ ಟ್ರಸ್ಟಿ ದೇವ ನೋಡು

ಇರಲಿ ಅವನೊಳು ಟ್ರಸ್ಟು

ಒಂದು ಬ್ರಿಡ್ಜಿನ ಕ್ರಸ್ತು

ದೊರಕಿತು ತುಳಿಯುತಿದೆ ನೀನು ರೋಡು |

ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹಸರಿಲ್ಲದೆ ನಾಲಗೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತು ಬಾರದು. ವಿಶ್ವಚಕ್ರದ ನಿತ್ಯಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಕ್ರವಾಕ್ ಎಂದುರೇ ಕವಿ. ವಿಶ್ವವೇ ಕವಿಯ ಅಶ್ವವಾಗ ಬೇಕು. ಇವನು ಅಶ್ವಘೋಷನಾಗಬೇಕು. ಟೊಂಗೆ ಯಿಂದ ಟೊಂಗೆಗೆ ಹಾರಿದಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೈಲಾಸ ದಿಂದ ಮೈಕುಂಠಕ್ಕೆ, ಮೈಕುಂಠದಿಂದ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹಾರು ತ್ತಿರಬೇಕು ಕವಿ !

ಶರಣೇಂದ್ರ :— ಹಾಗಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರ್ ! ಕವಿಯ ಮಂಗಳತನದ ರೀತಿ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವನು ಮಂಗಳಂತೆ ಹಾರಿ ಪೂಜೆಯ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ದೇವರನ್ನು ಕೆಡವಬೇಕು. ತೊಟ್ಟಿಲಕ್ಕೆ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟುವವರ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಅವನು ಘಂಟೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಗಂಡ ಸತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ತಲೆ ಬೋಳಿ ಸುವ ಮೂರ್ಖರ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಇವ ಮೊದಲು ಬೋಳಿಸಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವವರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಇವ ಮೊದಲು ಮಾಡಿಯೇತೀರಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣೆ ಬೇಡುವ ವರನಿಗೆ ಇವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು,—

ಉತ್ತರಿಯವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಕವಿ ಬೇನೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಇಂಜಿಕ್ಯನ್ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು—ಇಂಜಿಕ್ಯನ್ !

ಕಿಶೋರಕವಿ :— ಛೇ, ಎಂದಿಗೂ ಆಗದು. ಭಕ್ತಿಯ ಕರ್ಣರಸಾಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕವಿಯು ಜನರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಬೇಕು, ಅವರ ಕಿವಿಯನ್ನು ಹಿಂಡಬಾರದು. ತನ್ನ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಬ್ಲಾಫನಾಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು ಕವಿ.

ಡಾಕ್ಟರು :— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ ! ನಿಮ್ಮ ತತ್ವತತ್ವಗಳ ಬಡಿದಾಟದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸತ್ವವೇ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತು. ನಿಮ್ಮ ಉಳಿದ ರೋಗಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬಹುದು. ಸೋನಾ ಮುಖಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಗಂಟು ಗಂಟು ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕಾವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ನಿಮಗೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿರುವದಕ್ಕೇನು ಮಾಡಲಿ ? .. ಭೀಮೂ, ಇಲ್ಲಿ ಆ ಮೈಕ್ರೋಸ್ಕೋಪು— ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಂದುಕೊಡು.

ಭೀಮು :— (ಒಳಗಿಂದ) ತಂದೆ.

ಡಾಕ್ಟರು :— Binoculars ಉ ಬೇಕು !

ಭೀಮು :— (ಒಳಗಿಂದ) ಅವನ್ನೂ ತಂದೆ.

(ಭೀಮು ಎರಡೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾನೆ)

ಡಾಕ್ಟರು :— (ಟೀಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿನ ಬರ್ಫ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಕಿಶೋರಕವಿಗಳೇ, ಇದರೊಳಗಿಂದ ಆ ಸುಣ್ಣದ ಗೋಡೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿರಿ. ನಿಮಗೇನು ಕಾಣುತ್ತದೆ ?

ಕಿಶೋರಕವಿ :— (ನೋಡುತ್ತ) ಏ ನಿಲ್ಲ . ಬರಿ ಗೋಡೆಯಾಗಿದೆ. ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಸುಣ್ಣವಿಷ್ಟು.

ಡಾಕ್ಟರು :— ನಾನು ಹೇಳುವದೂ ಅದೇ. ಪರ-ಬ್ರಹ್ಮದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು, ಪಾಪ, ಸತ್ತು ಸುಣ್ಣ ವಾಗಿದ್ದೀರಿ ನೀವು. ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮಗೆ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣು ತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇದರೊಳಗಿಂದ ನೋಡಿರಿ. ಆ ಕಿಡಿಕೆ ಯೊಳಗಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಹೋಗಲಿ. (Binoculars ಕೊಡುತ್ತಾನೆ)

ಕಿಶೋರ :— ಇದೇನು, ಡಾಕ್ಟರೇ, ದೂರನ ಮುಗಿಲು ಹತ್ತಿರ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುವದಲ್ಲ ! ಅದೋ ಅಲ್ಲಿ—ನದಿ ಯಾಚೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮರಗಳಿವೆ—ಹುಣಸಿ ಮರಗಳು. ಆ ನಾಲ್ಕು ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಮಂಗಳಗಳು

ಕೂತಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಮೂರು ಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಬಾಲವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ - ಆ ಬಾಲ,—

ಡಾಕ್ಟರು:— ಆ ಬಾಲವೇನು?

ಕಿಶೋರ:— ಎತ್ತಿದ ಕೈಯಂತೆ ಆ ಬಾಲವನ್ನು ಮಂಗಳವು ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ ನೋಡಿರಿ, ಡಾಕ್ಟರೆ! (ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೂಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ).

ಡಾಕ್ಟರು:— (ನಕ್ಕು) ನಾನು ನೋಡಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ ನೀವು—ಕವಿಗಳು—ನೋಡಬೇಕದನ್ನು!

ಕಿಶೋರ:— ಇದೆಂಥ ಚಮತ್ಕಾರ ಡಾಕ್ಟರೇ, ಇದರ ಹೆಸರೇನು?

ಡಾಕ್ಟರು:— ಟಿಲಿಸ್ಕೋಪ್.

ಕಿಶೋರ:— ಓಹೋ! ಇದೇ ಏನು ಟಿಲಿಸ್ಕೋಪ್! ನಮ್ಮ ಸಾಯನ್ಸ್ ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಇದರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದ್ದೆ;— ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕವಿ ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಟಿಲಿಸ್ಕೋಪಿನಂತಿರಬೇಕು..

ಡಾಕ್ಟರು:— ಮತ್ತೆ ನೀವು ಎಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ಈಗಿನ ನಿಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಈ ಟಿಲಿಸ್ಕೋಪಿನಂತಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಮುಗಿಲು ಕಾಣುವದು. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯೇ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಒಂದು ಮುಕ್ಕು ಚಿಕ್ಕೆ ಕಾಳನ್ನು ಬಿತ್ತಲು ಮುಗಿಲು ಹತ್ತುವಿರಿ. ಆದರೆ ಕಾಲ್ಟೆಗಳಿದ್ದ ಜೋಳದ ಕಾಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುಳಿದು ಹಾಳು ಮಾಡುವಿರಿ! 'ಶುಭ್ರ ಶುಭ್ರ' ಎಂದು ಕನಕರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಬಿಳ್ಳಗಿನ ಬೂದಿಯಂತಹ ತೂಸುವನ್ನೇ ಕಾಣುವ ನೀವು ಅಭ್ರಭಸ್ಮವನ್ನು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. "ಮುದ್ದು ಮುದ್ದು" ಎಂದು ಸದ್ದು ಮುದ್ದಾದ ಭಾವವೊಂದನ್ನು ಕಂಡ ನೀವು ಮುದ್ದಿಸುವ ತುರಿಗಳನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? 'ಎಕಮೇವಾ ದ್ವಿತೀಯಂ' ಎಂದು ಒಂದೇ ದೇವರನ್ನು ಭಜಿಸುವ ನೀವು 'ಎಕಂ ಸತಾ ಏವಾತ್ರಾ ಬಹುಧಾ ಪದಂತಿ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಟರ್ನರನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ನೋಡಿದರೆ,—ಬರಿ ಹಿರಿಮಂಜು ಬಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಕಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಟರ್ನರನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮೇರಿಕ್ರಿಸ್ತರು, ನಾವಿಕ-ಕಪ್ತಾನರು, ಹಡಗುಪಡೆ ಸೈನ್ಯಗಳು,—ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರಸೃಷ್ಟಿಯೂ ನಿಜವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನೀವೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹಾಗೆ ನೋಡಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಭೀಮೂ, ಇವರಿಗೆ ಆದರ್ಶಾಂಧತೆಯ ಪರಿ ಬಿಚ್ಚುವಂಥ ವಾಸ್ತವ

ಕಾಂಚನ ಹಚ್ಚಿ ಕಳಿಸು. ಹೋಗಿರಿ, ಹೂ! ಇನ್ನು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಡಿರಿ!

ಶರಣೇಂದ್ರ:— ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯೇನು, ಡಾಕ್ಟರೇ! ಕಿಶೋರಕವಿಗಳಿಗೆ ಕಾವ್ಯಸಮಾಧಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೊತೆಗೆ ನಾನು ಇರಬೇಕಲ್ಲ!

ಡಾಕ್ಟರು:— ನೀವೂ ಹೋಗಿರಿ, ಆದರೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ. ಈ ಮೈಕ್ರೋಸ್ಕೋಪಿನೊಳಗಿಂದ ನೋಡಿರಿ. ಏನು ಕಾಣುತ್ತದೆ?

ಶರಣೇಂದ್ರ:— (ನೋಡುತ್ತ) ಏನೋ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಹಳದಿ ಹಳದಿ, ಗುಲಾಬಿ ಗುಲಾಬಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಡಾಕ್ಟರೇ! ಇದೇನೋ ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟು.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಲ್ಲ ಶರಣರೇ, ಇದು ನೋಡಿರಿ. ಆಲದೆಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದು ಗೆರೆಯಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಸ್ತವಾಗಿರುವ ಬಣ್ಣಗಳೆಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಗೆರೆಯೇ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಗರುಡನನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಗರುಡನ ಗೆರೆ ನೋಡಬೇಕು. ಮುದ್ದಿಸುವ ತುರಿಗಳು ಅನೇಕವಾದರೂ ಮುದ್ದಿಸುವ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವೇ, ಕವಿಗಳೆ! ಸಮಾಜವೇ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಹೇಳುವ ನೀವು ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಎನೋದಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಕಲ ಸಮಾಜವಾದುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರಾ! ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳಿರುವದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೂಲವಾವುದು? ಸೂರ್ಯಕಿರಣವೊಂದು. ಲೋಕ ಚಾಲಕ ನಿಂದ ಲೋಕಲೋಲಕದ ಕಡೆಗೆ ಕಿಶೋರಕವಿಗಳು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಲಕದಿಂದ ಚಾಲಕನ ಕಡೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕು. ಭೀಮೂ.

ಭೀಮು:— ಬಂದೆ ಮಾಲಕ,

ಡಾಕ್ಟರು:— ಈ ಶರಣೇಂದ್ರ ಕವಿಗಳಿಗೆ ದೂರದರ್ಶಕನ್ನಡಕಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಳಿಸು. ಹೂಂ! ಕಳಿಸಿಯೇ ಬಿಡು. ಬೇರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಗುಂಗು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡಿಯಲಿ ಅವರಿಗೆ. ಒಂದು ಓಪಿಯಮ್ ಡೋಜಾದರೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು!

(ಭೀಮು ಶರಣೇಂದ್ರರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಡಾಕ್ಟರು ಗಡಿಯಾಳದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ)

ಓಹೋ! ಮೂರು ಗಂಟೆಯಾಗಿ ಹೋಯ್ತು! ಭೀಮೂ! ಚಹಕ್ಕಿಡು ನಡೆ! ಹೀಗೇ ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡುತ್ತೀ! ನೀನು ಬರಿ ಕಂಪೌವುಂಡರ ಅಲ್ಲ! ನನ್ನ ಅಡಿಗೆಯವನೂ ಹೌದು.

ಭೀಮು :— ಅಡಿಗೆಯವನಾಗಲು ನನ್ನದೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ದಿನಕರ! ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವೋ ಇಲ್ಲ; ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಇಲ್ಲ; ಪುಡಿ ಇಲ್ಲ,—

ಡಾಕ್ಟರು :— ಓಹೋ! ತೀಯಿತು ಬಿಡು. ಇದೇ ಮದುವೆಯಾದವರ ಸಂಸಾರ ನಮ್ಮದು. ಆ ಚಹದಗಡಿ ವಾಮನನಿಗೆ ಚಹ ತಂದಿಟ್ಟು ಹೋಗನ್ನು. ಹಾಗೇ ಬ್ರಿಡ್ಜಿನ ಉಸಳಿಯೊಂದಿಷ್ಟು ತರಲು ಹೇಳು. “ಉಪಮಾ ಕಾಲಿದಾಸಸ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ— “ಬ್ರಿಡ್ಜಿನ ಉಸಳಿ ವಾಮನಸ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅವನು.

ಭೀಮು :— ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂಟಕಾಲ ಮೇಲೆ ಹೊರಟೆ. ಈ ಕವಿಗಳ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಮರೆತೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. (ಹೋಗುತ್ತಾನೆ).

ಡಾಕ್ಟರು :— ಇದೊಂದು ಹುಚ್ಚು! ಹೊಟ್ಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಎಂದು ಬಕಬಕ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಭೀಮಸೇನ ಬಕಾಸುರನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು! ಅದಿರಲಿ; ಮೂರು ಹೊಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನು ರೇಡಿಯೋ ದಲ್ಲಿ—ಅಲ್ಲ! ಬಾಸುಲಿಯಲ್ಲಿ—ಅಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ! ಅಲೆಯಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸುರುವಾಗುವ ಹೊತ್ತಾಯ್ತಲ್ಲ! ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ, — ಉರ್ವಶಿ ರಂಭಿಯರು ಬಂದು ನರ್ತನಕ್ಕೆ ಕರೆದರೂ ಸಿರಾಂಗನೆಯನ್ನೇ ಜನರು ಮನ್ನಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ—ರೇಡಿಯೋದವರು ಕನ್ನಡ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ಇಟ್ಟರೆ ಇದಕ್ಕೇನು ನಗಬೇಕೋ ಅಳಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡವೆಂದರೇ ಹೀಗೆ! ಮಲ-ಮಲವೆನ್ನುವ ಮಲಮಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ! (ಬಂದ ಭೀಮೂನಿಗೆ) ಏ! ಭೀಮೂ! ಇಂತೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಭಾಷಣ?

ಭೀಮು :— (ಅವಸರದಿಂದ) ಅಯ್ಯೋ, ಘಾತ ವಾಯಿತು! ಎರಡು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಮೂರುಕಾಲು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಭಟ್ಟಾರಕರ ನಾಟಕ ವಾಚನವಿತ್ತು.

ಡಾಕ್ಟರು :— ಭಟ್ಟಾರಕರೆಂದರೆ ಯಾರೋ?

ಭೀಮು :— (ರಡಿಯೋ ಸಂಪದಿಸುತ್ತ) ಕನ್ನಡನಾಟ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನೂತನಪುತ್ರರು, ದಿನಕರ. ಅವರು ರತ್ನ ದಂತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ‘ಹಳದಿ ನೃಪವಿಜಯ’ವನ್ನು ಓದುವವ ರಿದ್ದರು. ಇದೋ! ಇನ್ನೂ ಓದುತ್ತಿರುವರು ಕೇಳು!

(ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ).

ರೇಡಿಯೋ :— ಹಳದಿ! ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹಳದಿ! ಮುಳ್ಳು-ಮುಳ್ಳಾಗಿ ಮನ್ಮಥನ ಕೂರಲಗಿನಂತಿದ್ದ ಆ ಕೇದಗೆಯ ಬಣ್ಣ ಹಳದಿ! ಹಳದಿ ಗೊರಟಿಗೆ, ಹಳದಿ ಸಂಪಿಗೆ, ಹಳದಿ ಅರಿಶಿನ! ಊಟಕ್ಕೆಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಎಂದಿದ್ದು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗಳಲ್ಲ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಕೊಡುವ ಆ ತುಂಬಿದ ನಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣವಾವುದು? **ಹಳದಿ!** ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲು ಕೊಡಗೂಸಾಗಿ ಬಂಗಾರ ವನ್ನು ಮೈಮೇಲಿಟ್ಟು ವರನನ್ನು ವರಿಸಲು ಜನ ಪು ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ಸಾಗಿ ಬರುವ ಕೊಡಗೂಸುಬಟ್ಟೆ ಸೀರೆಯ ಬಣ್ಣವಾವುದು? **ಹಳದಿ!** ಮಿದು ಹಳದಿ! ಮನೆಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಮೈತುಂಬ ಬಡೆದು ಕೊಂಡ ನಾಮಗಳ ಗಂಧದ ಬಣ್ಣವಾವುದು? **ಹಳದಿ!** ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿ ಯುದ್ಧಕಾಂಡವನ್ನು ಹೂಡಿ ಬಂದೂಕು ಪುಡಿಯ ಹುಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಚ್ಚಿ ಸಿದ ಗಂಧಕದ ಬಣ್ಣವಾವುದು? **ಹಳದಿ!** ಚೀನದೇಶದ ಸಮ್ರಾಟರೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರೂ ಆತುರದಿಂದ ಧರಿಸಿ ಮೆರೆವ ಜಾಕೀಟಿನ ಬಣ್ಣ ಹಳದಿ! ಉಳಿದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಬೀಳುಗಳೆದು ತಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿಸುವ ವರ್ತಮಾನವತ್ರಗಳ ಬಣ್ಣ, **ಹಳದಿ!** ಕೋರಿಯವರನ್ನು ಸುಂಗಿ, ಮಂಚುಕದವರನ್ನು ಮೂಲೆ ಗೊತ್ತಿ, ರಶಿಯದವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಳದಿ ಗಂಧಾಂತರವೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿ ನಿಂತ ಜಪಾನೀಯರ ಬಣ್ಣವಾವುದು? **ಹಳದಿ!** ದೇವದೇವನ ತಲೆಗೆ ಪಿತ್ತ ವೇರಿ ಕಣ್ಣುಕಾಣಿಸದೆ ಅವನು ಕೋಪಾ ವಿಷ್ಣುನಾಗಿ ನಿಂತಾಗ ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಣ್ಣವಾವುದು? **ಹಳದಿ!** ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಳದಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಬೋಲೋ ಹಳದೀ ನೃಪಾಲಕೇ ಜೈ! (ಇದು ಮುಗಿದಾಗ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವ ಹುರಿದಂತೆ ಶಬ್ದ ವಾಗುವದು).

ಭೀಮು :— ಹಾ! ಮುಗಿಯಿತು. ಕೇಳಿದೆಯಾ, ದಿನಕರ! ಎಂತಹ ಆವೇಶ ನಾಟಕಕಾರರದು!

ಡಾಕ್ಟರು :— ಹಳದಿ, ಹಳದಿ, ಹಳದಿ. ಈ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಬಿಳ್ಳ ಗಾಗುತ್ತ ಬಂದವು! ‘ಕವಿತಾ ಕಾಮಿನಿ’ ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಆ ಕವಿತಾಕಾಮಿನಿಯೆಲ್ಲ ಹಳದಿ ಜ್ವರ ಬಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಕವಿತಾಕಾಮಿನಿಯಾಗಿದೆ ಈ ನಾಟಕಕಾರರಿಗೆ!

(ವಾಮನನು ಟ್ರೇದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಪ್ಪು ಚಹ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಸ್ಲೇಟು ಬ್ರಿಡ್ಜಿನ ಉಸಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ಡಾಕ್ಟರು:— (ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ) ಏ ! ಮಾಣಿ ! ನೀನೇ ಏನು ಆ ಆರೋಗ್ಯಭವನವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಶಿಖಾ ಮಣಿ ! ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಳೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಬಾಣಂತಿಹಳದಿಯ ಹಾಗೆ ಹಾಳುಸುರಿಯುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮುಖ ? ಇದಂತಹ ಚಪವನ್ನು ತಂದಿ ? ಹಳದಿ ಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಚಪವನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿತ್ತೇ ನಿನಗೆ ? ಬೈಡ್ಡಿನ ಉಸಳಿಯ ಸಂಗಡ ಇದೇನು ತಂದಿ ? ಬಟಾಟಿ ಪಲ್ಲಿ ! ಅದರ ಬಣ್ಣವೂ ಹೊಲೆಹಳದಿ ! ಎಲ, ಇದೇನು ? ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಕೇಳಿ ನ ನ ಗೂ ಕಾಮಣಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತೆ ? ಭೀಮು, ಆ ರೇಡಿಯೋ ಒಂದುಮಾಡಿಬಿಡು ! ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ—

ಮಾಣಿ:— ರಾಯರೇ ! ಈ ಹಳದಿ ಬೇಡಾಗಿದ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಉತ್ತಮ ಶ್ರೀಖಂಡ—

ಭೀಮು:— ಏ, ಹುಚ್ಚ ! ನೀನು ಚಪ ಇಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗು. ರಾಯರು ಮೋಜಿಗೆಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೇ ನಿಜವೆಂದು ನಂಬುತ್ತೀಯಾ ! ದಿನಕರ, ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡು. ಈ ಉಸಳಿ ತಿಂದು ಚಪ ಕುಡಿ. ಈಗ ಮೂರುವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಪಾಪೋಹರಾಯ ರೆಂಬ ವೃತ್ತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 'ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಆ ಮೋಘ ವಾ ದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿರುವರು. ಅದನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳು. ಇಕಾ ! ಸುರುವೇ ಆಯಿತು ಭಾಷಣ.

(ಇಬ್ಬರೂ ಚಪ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.)

ರೇಡಿಯೋ:— ಕರ್ ಮತ್ತೂ ನಾಡು, ಕರ್ನಾಡು : ಕರು ಮತ್ತೂ ನಾಡು, ಕರ್ನಾಡು : ಕರಕರಮುಂಡೇರ ನಾಡು, ಕರ್ನಾಡು.

ಡಾಕ್ಟರು:—(ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಇದೇನೋ, ಭೀಮು ? ರೇಡಿಯೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಕರ್ ಕರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ !

ಭೀಮು:— ಅದು ರೇಡಿಯೋ ಅಲ್ಲ, ದಿನಕರ. ಅದು ಪಂಡಿತರ ಭಾಷಣ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು.

ರೇಡಿಯೋ:—ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, Mud, ಮಡ್ ಎಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ಕೆಸರು' ಎಂದರ್ಥ. ಕೆ ಸ ರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡವನೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಡ್ಡ, ಮಡ್ಡ ಹೆಡ್ಡ. ಗೊಂಚಲಕ್ಕೆ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾವು 'ತೊಂಗಲ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಎಂಗ್ಲೊ ಸ್ಯಾಕ್ಸನ್ ಎಂಬ

ಆಂಗ್ಲರ ಮೂಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ 'ಟಂಗ್ಲಾ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'Vulgar' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದವಿದೆಯಲ್ಲ ? ಇದರಿಂದ-ಧನಗರ್ವದಂತೆ ವಲ್ಗರ್ ಎಂಬ ಚಾತಿಯೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಊಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ Vulgar ಎಂಬ ಶಬ್ದವೇ ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿ ಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಅಂತೂ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ವಸಾಹತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂಬ ಮಾತು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ನಾಯಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಲೇಕೆ ? ಆಂಗ್ಲರು ಪ್ಯಾಸಿಫಿಕ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೊಸ ವಸಾಹತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೆಸರೇನಿಟ್ಟರು ? ಎಂಗ್ಲಿಯಾ ಅಲ್ಲ ! ಪ್ರಿಟ್ಯಾನಿಯಾ ಅಲ್ಲ ! ವಿಕೋರಿಯಾ ಅಲ್ಲ ! 'ಕ್ಯಾನಡಾ' ಎಂದು ಮುದ್ದಾದ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರನ್ನು ಅವರಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಭೀಮು:— (ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಎದ್ದು) ಆಹಾ ! ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ! ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗಲ್ಲೆ ! ಕನ್ನಡ ತಾಯ್ ಬಾಳ್ಗೆ ! ಬೋಲೋ—ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತಾಕೀ ಬೈ !

ಡಾಕ್ಟರು:—(ಭೀಮೂನ ಅಂಗಿ ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿ ಕೂಡಿಸಿ) ಏ, ಹುಚ್ಚಾ ! ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡು. ಇದೇನು ವೃತ್ತಶಾಸ್ತ್ರವೋ ? ಉತ್ತಮವೋ ? ಏನೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೀಗೆ ಕಿರಚುತ್ತೀ ?

ಭೀಮು:—(ಸುಮ್ಮನಿರೆಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.)

ರೇಡಿಯೋ:—ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ ! ಕೋಲಂ ಬಸನೆಂದರೆ ಯಾರು ? ಕೋಲಾ ಮತ್ತು ಅಂ ಬ ಸ ನು ; ಅಂದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಹಾಕಿದವನು ಅಂದರೆ ಅಂಬಿ ಗನು ಎಂದರ್ಥ. ಅವನು ತಾನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟ ? 'ಅಮೇರಿಕೆ'ಯೆಂದಲ್ಲ ! ಕ ನ್ನ ಡ ದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಗೆ ದ್ರೋಹಬಗೆಯವರರು ಹೇಳುವ ರೀತಿ ಅದು ! 'ಅಮಾರಿಕಾ' ಎಂದು ಅವನು ಹೆಸರಿಟ್ಟ. ಅ—ಮಾರಿಕಾ, ಅಂದರೆ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಕಾ ಬೇನೆ ಇಲ್ಲವೋ, ಆ ದೇಶ ಎಂದರ್ಥ !

ಭೀಮು:— (ಆನೇಶದಿಂದ) ಬೋಲೋ—

ಡಾಕ್ಟರು:— (ಆವನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ) ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಒದರಿದರೆ ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮಿನ ಗೋರಿಯಲ್ಲೇ ನಿನ್ನ ಹುಗಿದೇನು, ಎಚ್ಚರಿಕೆ !

ರೇಡಿಯೋ:— ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯು ಶಿಲಾ ಯುಗಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನ ಗುಡಿ

ಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದಿಲ್ಲ? ಕಳ್ಳರೇ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಜನಾಂಗ. ಇವರ ದೇವರೇ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ರುದ್ರ— ruddy-freddy— ಅಂದರೆ ರುದ್ರ-ಭದ್ರ, 'ಸ್ತೇನಾನಾಂ ಪತಿ' ಎಂದು ವೇದದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇನ್ನು ಚಂದ್ರ ಲೋಕ ಮಂಗಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವರಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಆ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಗಳು ಸಾಹಸಪಡುತ್ತಿರುವರಲ್ಲ? ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ ಮತ್ತು ಕಳ್, ಅಂದರೆ ಕೂಳಬಕ್ಕ ರಾದ ಕಳ್ಳರು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ತಿಂಗಳ ಲೋಕ ವನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಕಾಹಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಭೂಷಣವೇ ಇದೆ. ಮನಾ ಮತ್ತು ಕಳ್ ಅಂದರೆ ಜ್ಞಾನವಂತರಾದ ಕಳ್ಳರು ಮಂಗಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೇ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈವಶವಾಗಿವೆ. ಇಂದ್ರನೆಂದರೆ ಯಾರು? ಮೈಗಣ್ಣು—ಅಂದರೆ ಮೈಗಳ್ಳ, ಅಂದರೆ ಮೈ ಇರದ ಕಳ್ಳ ಇಲ್ಲವೆ ದೇವನಾದ ಕನ್ನಡಿಗ ಎಂದರ್ಥ. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ವರ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಬಾವುಟವನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ—

ಡಾಕ್ಟರು:— (ಒದರಲಿರುವ ಭೀಮೂನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಅವನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ರೀಡಿಯೊವನ್ನು ಬಿಡುವಮಾಡಿಟ್ಟು) ಈ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯೆಂಬ ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯ ಬಿನ್ನುಹತ್ತಿ ಕನ್ನಡಿಗ ರನ್ನು ಮಂಗಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಮಂಗಳೀಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಸಿಂಗಳೀಕರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾದೀತು! ಇಡಿ ಜನಾಂಗಕ್ಕೇ ಮೆಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವ ಇಂಥ ಮೈದ್ಯಕಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರೆಲ್ಲ ಹುಚ್ಚರಾಗಿ ಹೋದಾರು? ಇಕಾ! ಭೀಮೂ, ನಿನಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದಿದೆ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೀನು ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಬೋಲೋ—ಎಂದು ಸುರುವು ಮಾಡಿದರೆ—

ಭೀಮು:— ಇಲ್ಲ, ಮಹಾರಾಯ! ಬೋಲೋ ಇಲ್ಲ! ಗೀಲೋ ಇಲ್ಲ! ಹೊಟ್ಟೆಯೊಂದಿದೆಯಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿ ಗಳ ತಂಡ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಪೈಶೆ ಬೋಲೋ ಎಂದು ಹೇಳುವದೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ.

ಡಾಕ್ಟರು:— ಉಶ್, ದೇವರೇ! ಇಂದು ಜಾಹೀ ರಾತು ಸಾಕಷ್ಟಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಪುಕ್ಕಟೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ದೆವ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೆ ಕರೆದಂತೆ ಈ ಕವಿಗಳ ದಂಡೆಲ್ಲ ಬುಳುಬುಳು ಒಳಗೆ ಬಂತು. ಇನ್ನು ಆಃಫೀಸು ಬಂದುಮಾಡು. ನೆಟ್ಟಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನೀ ಕವಿಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ರಣಹಲಿಗೆ ಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಒಂದು ಮೊಹರಮ್ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬನು ಹುಲಿಯ ಪೀಂಡಾ ಹಿಡಿದಿದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಗೆಚ್ಚಿ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಕುಂಡಲಿನೀ ಕವಿಗಳು ಬಕ್ಕತಲೆ ಬೋಳಿಸಿದ ತಲೆಯಿಂದಿದ್ದು ಲಂಡ ಫೋತರವನ್ನು ಟ್ಟು ಮೂಲಕಿಸಿಯ ಖಾದಿ ಶರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಶಾಲೊಂದನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶಿಷ್ಯರ ವೇಷ ಸಣ್ಣ ಸಾಲೆ ಹುಡುಗರದು.)

ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿ:— ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಡಾಕ್ಟರ ಸಾಪೇಬ್! ನೋಡಿರಿ ಹೇಗಿದೆ ಹುಲಿಯ ಕುಣಿತ!

ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲಿ
ಝಡ್ ಝಡಿ ಪಂಪನಕಾ ಝಡ್ ಝಡಿ ಪಂಪನಕಾ !
ಝಡ್ ಝಡಿ ಪಂಪನಕಾ ಝಡ್ ಝಡಿ ಪಂಪನಕಾ !
ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ ಫಿಲ್ !
ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲಿ !
ಮಂದಿಲ್ಲಾ ಕೂಡದ ಓಣಿಲ್ಲಾ ನೋಡ್ತದ
ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡ್ತದ ಹುಲೀ ಹುಲೀ !
ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲೀ !

ಡಾಕ್ಟರು:— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಇದೇನು ಇದೇನು—

ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿ:— ಅದೂ ಇಲ್ಲ, ಅದೂ ಇಲ್ಲ, ಡಾಕ್ಟರ್! ಕವಿತೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಮಾತು. ನೋಡಿರಿ! ಹುಲಿ ಹೇಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ!

ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ನೇರಿತಾರ ಹುಲೀ ಕುಣಿತಾ ಕಲಿತಾರ
ಓದೆಲ್ಲಾ ಮರೀತಾರ ಹುಲೀ ಹುಲೀ !
ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲಿ !
ಹುಲಿ ಹಿಂದಿರುವದು ಝೀಂಡಾ
ಹುಲಿಯ ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾ
ಸರಿದು ಸಲಾಂ ಹೊಡಿ ಭಂಡಾ !
ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಕುಣಿತದ ರಾತ್ರೆಲ್ಲಾ ಮಣಿತದ
ಸೇಂದಿ ಹಣಿತದ ಹುಲೀ ಹುಲೀ !
ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲೀ !

ಹಸನ್ ಹುಸೇನೇ ಹೆಸರು ತಗೋ ನೀ
ವಸ್ತಾದ ಕುಣಿ ನೀ ಮನೀ ಮನೀ !
ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲೀ !

ಗಂಗಾಸಾನೀ ಮನಿ ಮುಂದ್ ನಾನೀ
ಕುಣಿತದ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಇಲೀ ಇಲೀ !
ಹುಲೀ ಹುಲೀ ಮೊಹರಮ್ಮ ಹುಲೀ !

ಹುಲಿಗೆ ಕುಣಿತ ಬಂದಲ್ಲಿ
ಸಾನಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬರುವದೋ !
ಹುಲಿಗೆ ಪುಖ ಬಂದಲ್ಲಿ
ಸಾನಿಗೆ ಶಂಖ ಬರುವದೋ !

ಹೂಂ ! ಈಗ ಮಂಗಳವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು
ನೀವು ಕೇಳಲಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ, ಡಾಕ್ಟರ್ ! (ರಣಹಲಿಗೆ
ಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.)

ಡಾಕ್ಟರು :— ಹೇಳುವದೂ ಕೇಳುವದೂ ಉಳಿಯಲೇ
ಇಲ್ಲ. ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಡುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು.
ನೀವದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ !

ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿ :— ಹೀಗೋ ! ಸಂತೋಷ ನನಗೆ.
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುವಂತಹ ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು
ತ್ತಾರಲ್ಲ—ಆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಇಂದು ನಾನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ
ಎಂದಹಾಗಾಯಿತು. ನಿಮಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಷ್ಟು
ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚು.

ಡಾಕ್ಟರು :— (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕುಳಿತ ಕುರ್ಚಿಯಿಂದ ಆರ್ಥ
ಎದ್ದು) ಛೇ, ಮೂರ್ಖಾ ! ಏಕೆ ತಲೆ ತುಂಬ ಹರಟುತ್ತೀ ?

ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿ :— ಹಾಂ ! ಸಿದ್ಧನವಾಗಿ. ನೀವು
ಬಯ್ಯರೆ ನಾನು ತಪ್ಪೇನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧನವಾಗಿ
ಮಾತ್ರ ಬಯ್ಯಿರಿ. ' ಕುಣಿಯೋಣ ಬಾ ' ಎಂಬ ಕವಿತೆ
ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಜನ ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಈ ಹುಲೀ
ಕುಣಿತದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದೆ.

‘ ಹಕ್ಕೀ

ಹಾರುತಿಡೆ ನೋಡಿದಿರಾ ’

ಎಂಬುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿತೆಯೆಂದರು.

‘ ಚಕ್ಕೀ

ತೋರುತಿಡೆ ನೋಡಿದಿರಾ ’

ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದೆ. ಕವನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಕವನ : ಕವಿಗೆ
ಪ್ರತಿ ಕವಿ.

ಡಾಕ್ಟರು :— ‘ ಹುಲಿ ಕುಣಿತ ’ ವನ್ನು ಬರೆದ ತಪ್ಪಿಗೆ
ಸಂಗಡ ಈ ಮರಿಮಲೆಯನ್ನೇಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ ? ಇದೇ ಈಗ
ಶಿಷ್ಯನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲ, ಆ ರಣಹಲಿಗೆ ನಿಮಗೇಕೆ ?

ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿ :— ನಿಮ್ಮ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿ
ಸಲು ನಾನು ಸದಾಸರ್ವದಾ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು
ಬರೆಯುವ ಗೀತೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಗ್ರಸಂಗೀತ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರ
ಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಹುಲಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ಈ ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಘಟ್ಟಿಸಿದರೆ, — ನನ್ನ ಕವಿತೆಗೆ
ಯಾರು ತಲೆದೂಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? ‘ ಸಾವಿರ ಮಾತಿನ ಸರದಾರಾ !
ನೀ ! ಘಂಟೀಚವಡೇರ ಉಡದಾರಾ ! ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆ
ಯನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಸರದ ದಾರಕ್ಕೂ ಉಡದಾರಕ್ಕೂ
ಗಂಟುಯಾಕಿ ತೋರಿಸಿ ಈ ಕವಿತೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

‘ ಎಂಥ ಚಂದ ಇಣಚಿ

ಏರಿದೆ ಮರ ಹುಣಚಿ

ಎಂಥ ಚಂದ ಇಣಚಿ ’

ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ
ಕಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಇಣಚಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಚಿತ್ರ
ಬರೆದ ಹುಣಸಿಮರದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಡೈರೆಕ್ಟರ್
ಮೆಥಡ್ ಎಂದು ಹೇಳತಾರಲ್ಲ, — ಇದು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ
ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮೆಥಡ್, ಡಾಕ್ಟರ್ !

ಡಾಕ್ಟರು :— Hum yes There is a method
in your madness direct or otherwise. ಕವಿಗಳೇ !
ನಿಮಗೆ ಉನ್ಮಾದರೋಗವಿದೆ. ಮಂಗನ ಮಂಗತನವನ್ನು
ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ತರುಣನನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡುವ ಯತ್ನವು ಈಗ ಪ್ರಾಸ್ತದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ
ಮನುಷ್ಯನ ಮೆದುಳನ್ನು ತಂದು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸು
ವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ತನಕ ನಿಮ್ಮ ಈ ಮಂಗತನವು
ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಕವಿಗಳ ಜಾತಿಯೇ....

ಕುಂಡಲಿನೀಕವಿ :— ನಾನು ಹುಚ್ಚನೆಂದರೂ ನನಗೆ
ಸಂತೋಷವಿದೆ, ಡಾಕ್ಟರ್ ! ಹುಚ್ಚನೂ ಕವಿಯೂ
ಒಂದೇ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವರು.

ಡಾಕ್ಟರು :— ಛೇಮೂ ! ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ
ಕವಿಗಳು ನನ್ನ ಮೆದುಳನ್ನೇ ಹಿಚುಕಿಬಿಟ್ಟಾರು. ಮೊದಲು
ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕೋಣ ! ಏ ಹುಲಿಯೇ !
ಆ ನಿನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು ! (ಹುಲಿಯು ಗಾಬರಿ
ಯಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತದೆ.)

ಭೀಮೂ, ಆ ಬಾಲವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ—ಅಲ್ಲ! ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚು (ಭೀಮು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಚ್ಚುಹೋಗುತ್ತಾನೆ . ಹೂಂ! ಕವಿಗಳೇ ನೀವು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆಂದು ತಲೆಹಾಕಿದರೆ ನಿಮಗೆ laughing gas ಕೊಟ್ಟು ಆಚಸ್ತ್ರಪರ್ಯಂತ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡೇನು! ಸುಮ್ಮನೆ ಆ ಬಾಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ,—ಹೂಂ—ಹಾಗೆ! ಏ ಗೆಜ್ಜೆಯವನೇ! ನೀನು ಆ ಗೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರಿಸಹತ್ತು. ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡಿದರೆ, ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತಾರು! ಆ ರಣಹಲಿಗೆಯನ್ನು ಹುಲಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡು. ಏ, ಹುಲಿ! ನೀನು ರಣಹಲಿಗೆ ಹೊಡಿ! ಕವಿಗಳೇ! ನೀವು ಕುಣಿಯಿರಿ! ಹೂಂ! ಹೀಗೆ! ಕುಣಿದರೆ ಹೀಗೆ ಕುಣಿಯಬೇಕು! ಕುಣಿಯಬಿದ್ದರೆ ನಾನೆಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೂ ಬಿಟ್ಟವನಲ್ಲ! ಏ, ಭೀಮೂ ಈ ಮೊಹರಮ್ನಿನ ಕತ್ತಲರಾತ್ರಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯವರನ್ನು ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಾ. ಮೊದಲು, ಹುಲಿ. ಆ ಮೇಲೆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರು,—ಕವಿಗಳೇ! ನಮಸ್ಕಾರ! ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಭಿಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲ ಇನ್ನು !

(ಭೀಮು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಬರುತ್ತಾನೆ)

ಭೀಮು :— ಹೂಂ! ಇನ್ನಾರ ಕಿವಿ ಹಿಂಚಬೇಕು ಹೇಳಿರಿ, ಡಾಕ್ಟರಸಾಹೇಬ್ ?

ಡಾಕ್ಟರು :—(ಜೋಲು ಮೋರೆ ಹಾಕಿ) ನನ್ನೊಡನೆಯೂ ವಿನೋದವೇ, ಭೀಮೂ! ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗತಿ ಸಾಕುಬೇಕಾಗಿ ಹೋಯ್ತು. ನಾನು ಅವರ ಮೇಲೆ practise ಮಾಡಿ ಬದುಕುವದು ದೂರದ ಮಾತು! ಅವರೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ practise ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಬೇವವನ್ನು ಹಿಂಡುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಹೊಳೆದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಕೇಳಿದ ಎಂಟು ಮಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನನ್ನನ್ನೆಷ್ಟು ಶರಿಸು ವರೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು! ಪಕೀಲನಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ದುಡ್ಡು ಸೆಳೆಯಬಹುದು; ನಾಲ್ಕನೆಯ ಚಾಪಲ್ಮನೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಡಾಕ್ಟರನಾಗಿ—ಬೇಕಾಗಲಿ ಬಡಲಿ—ಎರಡು ಇಂಜಿಕ್ಯನ್ ಕೊಟ್ಟು ಹತ್ತು ದುಡ್ಡು ವಸೂಲು ಮಾಡ ಬಹುದು—ಕೈಚಲಾಕಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ. ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ತಲೆ, ನಾಲಗೆ, ಮೆದುಳು, ಕೈ—ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವನನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಇನ್ನು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಸಾಬರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಹೌದು; ಇ ದೊಂ ದು ದಿವ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ! ಭೀಮೂ, ನಾಳೆಂದ ನನ್ನ ಬೋರ್ಡು ಅಕ್ಷರ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬದಲು ಮಾಡು. ನಾಳೆ ನಾನು—ವಿಮರ್ಶಕ ವೈದ್ಯನಲ್ಲ. ನಾಳೆಂದ ನಾನು Doctor of Spiritual Diagnosis ಆಗುತ್ತೇನೆ! ತಿಳಿಯತೇ, ನಿನಗೆ. ಡಿ. ಎಸ್. ಡಿ !

ಭೀಮು :— ಹಾಗೆಂದರೇನು, ಮಹಾರಾಯಾ! ಅದರ ಲ್ಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬೀತೇ? ಯುರೋಪೆಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿರುವಿಯೆಂದು ನಾನು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದರೆ,—ನೀನು ಬೆನ್ನಿಲ್ಲದ ಅಂತರಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿ! ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ,—ಅದು ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ,—ನಾನು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಸಮಾಸಾದವ—ಮಂಗಳಸೂತ್ರವಿಲ್ಲದವ,— ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು? ಇನ್ನು ಇದಾವ ಹೊಸ ಸೋಗು ಹಾಕುತ್ತೀ! ಡಿ. ಎಸ್. ಡಿ. ಎಂದು? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಡೀ. ಡೀ. ಡಿಕ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಬಿಡು. ಬಂದ ಹಾದಿಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಡಾಕ್ಟರು :— ಹಾಗಲ್ಲ. ಭೀಮು! ಡಿ. ಎಸ್. ಡಿ. ಎಂದರೆ ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯ ಡಾಕ್ಟರು! ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿಡೋಣ! ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರೇಮದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ದುಡ್ಡಿನ ದೆವ್ವ ಬಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಹಲವರಿಗೆ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಮೊಟ್ಟೆ ನೋಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿರುತ್ತದೆ; ಆರೋಗ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆ; ಸಂಪತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮೈಷಮ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸುಖವನ್ನು ಮಾನಸೋಪಚಾರದಿಂದ ಬದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಡಾಣಾಡಂಗುರವಾಗಿ ಸಾರಬೇಕು. 'ಗುಣವಾಗದಿದ್ದರೆ ಹಣ ಪರತ' ಎಂದು ವರ್ತಮಾನಸತ್ರಗಳ ಲೆಲ್ಲಾ ಜಾಹಿರಾತು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ನೋಡು—ಜನರು ಮುಕುರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ಮಾನಸೋಪಚಾರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಉಪಗುರುವಾಗು. ಅಂಗಾರ ಕೊಟ್ಟು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನವಿಲುಗರಿಯಾಡಿಸುವದು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ.

ಭೀಮು :—ನವಿಲುಗರಿಯಾಡಿಸುವದೂ ಬೇಡ, ಜನರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಸೆಳೆಯದೆ ಅವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತೂರು

ನನ್ನ ನೋಟ. ನೀನು ನವಿಲುಗರಿಯಾಡಿಸುವವನಲ್ಲ, ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಪುಚ್ಚ ವೇಣಿಸುವವ ಕಾಣುತ್ತೀ. ಅಗಲಿ. ನೀನು ನನ್ನ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣಿನ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ದೈವಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಹೊರಡಲುಡ್ಡುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.)

ಡಾಕ್ಟರು:—ಎ, ನಿಲ್ಲು ಭೀಮು! ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೀ! ನಾನೂ ನೀನೂ ಲಂಗೋಟಿ ಗೆಳೆಯರು. ಒಂದೇ ತಾಟಿ ನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಉಟಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಲ್ಲು! ಮೊದಲು ನಾನು ನಿನ್ನ diagnosis ಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ಸುಖವುಂಟಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ..

ಭೀಮು:— ನನಗೆ ನನ್ನ ಸುಖವೆಲ್ಲಿದೆ ಗೊತ್ತಿದೆ- ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನಸೋಪಚಾರ ಬೇಡ,

ಷಡ್ರಸೋಪಚಾರ ಬೇಕು. ಈಗ ಹಸಿದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ತಡವಬೇಡ. (ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ)

ಡಾಕ್ಟರು:— ಹಾಗಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಕೂಡಬೇಡ. ನಿಲ್ಲು, ಎ ಭೀಮೂ!

ಭೀಮು:— (ಮುನ್ನೋಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ) ಇಕಾ! ಇನ್ನು ಸಾಕುಮಾಡು! ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಏನು ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಬಾ!

(ಭೀಮು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತ ದಿನಕರರಾಯನು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ತೆರೆಯು ಬೀಳುತ್ತದೆ).

—ಎ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ

